

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

Jessy

Lucía!

om när kung Gustaf blev intervjuad och befanns röka cigaretter.

STOCKHOLM HAR UNDER SENASTE dagarna besökts av en amerikan som kommit över det stora vattnet för att ta in hela Europa — i sin kamera. Naturligtvis har han varit uppe hos kung Gustav och lika självbegräpligt var han oerhört imponerad av vår kunglighet, det bli ju alla Amerikas republikaner. Allra mest häpen vart han vid att i vår gamla ärevördiga kungaborg finna något så modernt som en telefonapparat. Förmodligen hade han bara väntat sig vindbryggor och hillebarder och några stenålderskummel som sittplatser. Men här är kungen så demokratisk att han talar själv i telefon och tänk hans namn står också upptaget i telefonkatalogen! Den unge sonen av U. S. A. inbillar sig uppenbarligen att man slår upp den och letar sig fram mellan Gumpel, Max, ingenjör och Gustafsson, A. B. C., affärsbiträde tills man finner Gustaf Adolf, Oscar, kung.

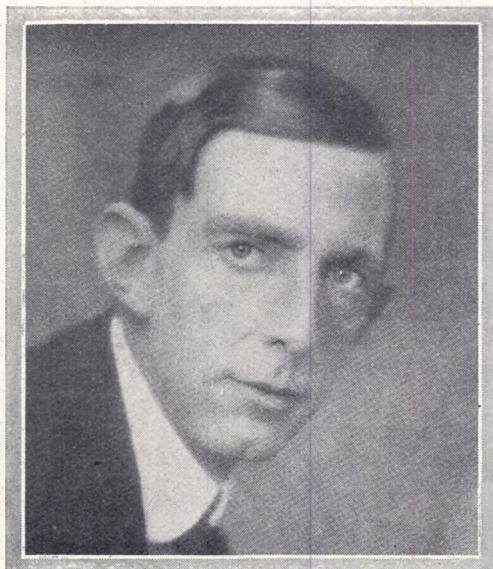
Sedan mister Sam hämtat sig från överraskningen kallade han på sitt fotografiska biträde som kung Gustaf tittade igenkännande på. »Jag har visst sett er förut», sade han. »Ni tog bestämt en snapshot av mig förra året i Nizza när jag var där och spelade tennis». Fotografen blev med skäl överraskad över kung Gustafs goda minne och svarade »yes, ers majestät, jag har fotograferat er både där och i London vid kronprinsens bröllop.» Varpå kung Gustav sade några förbindliga ord som förmodligen nu hålla på att telegraferas Amerika runt om hur förtjust han var i pressfotografer. Den som just aldrig kan visa sig ute utan att ha tjugofem kameror till vänster om sig och lika många till höger plus ett dussin straxt ovan hattkullen bör ju annars vara ganska härdad mot den slags njutningar.

Nej jag misstänker att majestätet finner större behag i att röka sin cigaretter. Får man tro amerikanen är kung Gustav en passionerad rökare som tänder sin första cigaretter vid lunchen och sen röker dagen i ända, — förmodligen med undantag av då han »sitter» för amerikanska pressfotografer. Mannen vid kameran ville ta kungen just som han höll på att använda den underbara apparaten telefonen men det sade föremålet nej till eftersom monarken enligt den fantasirika korrespondentens utsago var iförd »fältmarskalksuniform» just då. Och sådan kan man omöjligen tala i telefon med. Möjligen i stridslurar. Istället var monarken älskvärd nog att inbjuda amerikanen till jaktpartiet följande dag på »mister Axel Johnsons» jaktmarker, två timmars resa från Stockholm »i en vild lantlig trakt» där mannen från Broadway förmodligen väntade finna björnar, vargar, tigrar, enhörningar och drakar. Generalkonsul Johnson »en av Sveriges förmögaste personer» skildras som en kraftigt byggd man som på obekanta grunder försäkras se mera tysk

än svensk ut och verka något preussisk i sitt framträdande. Så nu vet generalkonsuln det. Förresten ledde han i egenskap av jaktherre hela jakten och gav till amerikanens gränslösa förvåning order — i all underdånighet förstås — åt kungen själv.

Mera livlig tycktes prins Wilhelm, som också deltog i jakten men hade bråttom eftersom han skulle in till en premiär för att skriva sin teaterartikel åt Idun. »Som ni ser», tillade prinsen, »förtjänar jag till mitt uppehälle alldeles som ni», varpå han skrattande avlägsnade sig.

Pressmannen försökte naturligtvis begagna tillfället medan han var omgiven av idel bekanta personligheter. Först stötte han på »Sveriges J. P. Morgan mr. Wallenburg» och försökte sig på en intervju men »mr. Wallenburg» befanns inte vara hågad. »Medan jag är ute och jagar har jag inte något intresse av att resonnera om finan-

Prins Wilhelm skriver resebrev till Idun.

I början av nästa år lämnar prins Wilhelm Stockholm för att under någon tid uppehålla sig i söderns mildare klimat vid Medelhavets strand. Såsom förut om ären har Idun fått löfte om resebrev från dessa soliga nejder. Prins Wilhelms ypperliga förmåga som rese-skildrare är så välkänd att Iduns läsekrets säkert skall med glädje hälsa meddelandet om vår framstående medarbetares älskvärda löfte om dessa tillskott till de många andra utmärkta bidrag som skola läsas i

IDUN för år 1926!

Den söta Lucia på detta nummers omslag är skådespelerskan fru Karin Gardtman. Mätte hon lysa för många på Lucia-dagen!

ser, affärer eller politik», förklarade han kort och gott. Nästa man i jägarkedjan alltså! Men det befanns vara kungen själv och han vill absolut inte bli störd medan han väntar på villebrådet, vilket man inte kan förtänka honom. Monarken satt på en liten hopfällbar stol med bössan i hand och cigaretten i mund. Seende den vilsekomna fotografen över vilken regnet skvalade och som inte alls var ekiperad för en sån här friluftspromenad i terräng varkunnade monarken sig över mannen och hans följeslagare och bad dem uppsöka jaktstugan och vänta där tills lunchen började. Vilket ock skedde. Där samlades alltså jaktsällskapet småningom framför den öppna spisens värmande stockvedsbrasa i den lilla salen dekorerad med älg huvuden och andra jakttroféer. Utrymmet var inte stort men det var gemytligt och trevligt i alla fall, tyckte amerikanen. Och så åt man sin lunch börjande med smörgåsbord och »en svensk aperitif kallad snaps» som alla drucko utom kungen. Sedan blev det stekt kyckling, päronkompott, ost och kaffe. Till kycklingen serverades rödvin men kung Gustav nöjde sig med ett glas öl och drack inte heller konjak till kaffet som de andra men rökte istället cigaretter och bjöd även främlingen på en, vilken denne förmodligen sparat som ett dyrbart souvenir.

Efter lunchen foro de bägge amerikanerna tillbaka till Stockholm. Då bilen körde genom skogen hejdades den och en av jägarna hoppade upp samt satte sig bredvid chauffören. Det var prins Wilhelm. Männan från U. S. A. tyckte att situationen var ytterst brydsam. Här sutto de och togo upp bästa platserna medan en prins av blodet åkte »på kuskbocken». De funderade över hur de skulle göra och ämnade just be honom byta plats, då bilen stannade, prinsen hoppade ur, lyfte på mössan, tackade för skjutsen och skyndade iväg, förmodligen till sin egen bil som väntade honom.

Och så slutar denna amerikanska intervju med Sveriges monark. Dess resultat var att intervjuaren fick veta:

om kung Gustavs politiska åsikter ingenting
» » » litterära smak »
» » » tankar i övrigt »

Det är som man ser inte mycket. Anders visade hur man kokar soppa på en korvsticka. En smart nutida journalist kan tydligen konsten att bereda samma anrättning på en liten cigaretter.

Celestini

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

M Ä R K E S - M Ä N N I S K O R

FÖR IDUN AV ELLEN KEY.

DÖDENS TYNGD HAR DE SISTA veckorna så oavlatligt vilat över fränder och vänner att min själ varit lam. Jag tror jag stannade i skildringen när jag var med min mormor hos Martina v. Schwerin och talade om den gröna ögonskärmen, som — 1860 — var första tecknet till den ögonsvagheter som innan »snillenas förtrogna» slutade sitt liv blev fullständig blindhet.

Men ännu alltjämt är jag full av Fredrika Bremer. Någon skrev nyligen att ingen nu levande »sett Fredrika Bremer». Det talades i det sambandet om Sigrid Fridmans staty av Fredrika Bremer. Men vem som vill kan t. o. m. gå upp till friherrinnan Agathe von Kock — som ännu inte är 88 år — och fråga henne huru Fredrika Bremer såg ut! Agathe von Kock talar själv om huru glad hon var åt den förlovning, som enade de båda, henne så kära släkterna Wrede och von Kock. Och när jag var femton år sprang jag i galopp för att se på Richert von Kock i sin blå hästgardesuniform och den förtjusande 18-åriga Agathe Wrede, vars klädning då jag t. o. m. minnes. Och alla Fredrika Bremers »flickor» blevo sedan mina lärarinnor: Jenny Rossander — som till stort gagn för de unga stockholmsflickorna hade sin »lärokurs»; Ebba Gregerson, den själfulla gottländskan, nu även död medan hennes make, Magnus Sundin, ännu lever 90 år gammal. Sophie Leijonhuvud — den dåvarande Esselde — sedermera min »tant» — liksom Fredrika Svedbom Linnell, Wetterberg, Georg Améen, Hazelius, S. A. Hedlund och senare hans unga hustru, Stina Rudensköld. Och så många andra möta mig i dessa brev, dem Klara Johanson och Ellen

Den första serien av Ellen Keys minnen avslutas här med dessa erinringar om Fredrika Bremer, August Blanche m. fl.

Kleman utgivit i de 4 brevbänd, som föra oss så nära Fredrika Bremer.

Den hos sin dotter och måg bosatta A. F. Lindblad besöktes sista gången av Jenny Lind 15 juni 1876 och det var sista akten i det drama i vilket Fredrika Bremer tagit den ömmaste del, med djup känsla för de tre lidande parterna såsom Ellen Klemans utsökta bok Fredrika Bremer — lika utsökt i sitt slag som Mauritz Hellbergs bok om Fröding och Birger Mörnens bok Människor som jag känt — visar Fredrika Bremers verkliga väsen. I den första Läsesalongen — som dåvarande Sophie Leijonhuvud stiftade — blev Sophie Saxenborg — en av döttrarna till den nye ägaren av Arsta — den första föreståndarinnan.

När Carl Grimberg i sista delen av sitt storverk Svenska Folkets Underbara öden — på sidorna 55 till 97 ställer mig efter Fredrika Bremer som »kvinno-saksapostel», ville jag kasta mig ned i snön — som nu faller riklig — gråta och ropa: inte jag, inte jag bredvid denna martyrer för kvinnans sak, jag, som i mitt hem och min tid hade allt lekande lätt medan hon gick varje steg på törnen.

*

Under den ovan nämnda tiden, då jag som femtonårig var i Stockholm — och konfirmerades för Carl Laurins morfar, kyr-

herden Rothlieb i tyska kyrkan — bodde jag i helpension hos systrarna Ahlin i nr 5 Garvargatan på Kungsholmen. Fadern — major Ahlin — hade varit lärare på Marieberg och systrarna Karin och Mina voro de egentliga föreståndarinnorna, vardera i sin art ett snille och så kom en hel rad yngre systrar av vilka en enda nu lever. Men om Ahlinerna ville jag skriva en bok. Mina var en av de snillrikaste kvinnor jag känt och en av de djupaste kristna. De »tonår» då jag var allvarligt kristen berodde på hennes inflytande. Men om Ahlinska skolan borde Lydia Wahlström skriva en bok. Jag vet ej om hon — som nu förestår den — någonsin sett »Ahlinerna». Men boken om dem måste komma.

*

Nu faller den tid i mitt liv då jag i mitt hem undervisade min yngsta syster och min fars väns dotter Ada Rydström tills vi hösten 1868 flyttade upp till Stockholm och min lilla syster — ack hon blir nästa år 70! — kom i halvpension i Ahlinska skolan. Allas vårt minne första hösten i Stockholm är invigningen av Molins Karl XII staty 30 nov. och August Blanche's plötsliga död. Jag hade aldrig råkat honom men sett honom på den nya Stockholmsbänken i Andra kammaren, där min far satt.

*

För mig börjar nu den tid, som jag skildrat i Minnen av och om Emil Key. Och således slutar jag här första serien av de »märkesmänniskor», jag kommer att framföra.

ELLEN KEY.

H U R J A G B L E V U P P T Ä C K T

WILHELM PETERSON-BERGER BERÄTTAR.

»EGENTLIGEN ÄR DET VÄL SÅ MED varje musiker, konstnär och diktare, att han upptäcker sig själv. Det är åtminstone den upptäckten, som är den avgörande, ty den innebär att han kommit till klarhet om sig själv, beslutat att följa sina anlag, även om anhöriga i bästa mening vilja avråda från något så vanskligt som konstnärnsbanan», svarar med mästarens hängivenhet för kallet tondiktaren Peterson-Berger. »Vad yttre omständigheter beträffar», fortsätter han, »kan jag kanske säga, att jag blivit upptäckt åtskilliga gånger. Vid 6 år uppträdde jag i köket därhemma och sjöng stående på en stol Krusells sånger ur Frithiofs saga. Det blev applåder av tjänstfolket, och ungefär vid den tiden satte mig min mor till pianot. — Hon hade själv stark musikbegåvning liksom hela hennes släkt.

Under gymnasieåren i Umeå blev musiken mer och mer mitt stora livsintresse och tack vare det fick jag ledningen i vår litterärt-musikaliska gymnasistförening.

Det var emellertid först när gymnasieåren lågo bakom mig och jag erövrat den vita mössan, som jag stod vid en skiljeväg. Då visste jag själv, att jag helst ville ägna

Hur genierna upptäckas eller upptäcka sig själva, är en intressant fråga, som var och en av dem torde kunna lämna de mest skiftande svar på. Här är det kompositören, den fruktade recensenten P. B. som berättar sina erfarenheter om den saken.

mig åt musik. Men det väckte oro i familjen. Helt naturligt tyckte min far, att en musikers bana var något vida vanligare än akademikers-ämbetsmannens. Men så lät han mig i alla fall komma ut och studera vid konservatoriet i Stockholm och sedermera i Dresden. Efter några år där erbjöds jag vikariat som musiklärare vid Umeå läroverk och seminarium, varmed följde en hel del annat arbete, alltså ingen tid till konstnärligt skapande, men eljest vida fördelaktigare än anbudet att i Dresden bli musiklärare vid ett nystartat konservatorium. Det är inför sådana avgöranden man upptäcker sig själv, när man beslutar att offra det oväsentliga för det väsentliga. I Dresden hade jag

möjligheter att gå vidare — hur provande arbetet med mer eller mindre musikaliska elever kunde vara. Det rika musiklivet i den sachsiska huvudstaden fick ersätta mina mödor som musiklejare.

Men så blev min hemlängtan för stark och jag flyttade hösten 1895 tillbaka till Stockholm, besluten att där slå mig fram med min musik.

I Dagens Nyheters redaktion sökte man vid denna tid en musikanmälaré. Jag ombads att skriva en provrecension av Filharmoniska sällskapets konsert, vid vilken Schumanns Faustmusik uppfördes. Dagen därpå blev jag erbjuden den plats som musikrecensent, jag alltjämt sköter. Det var alltså tidningens dåvarande chef, Fredrik Vult von Stejtern, som »upptäckte» mig som recensent. Som tonsättare upptäcktes jag officiellt våren 1918, då Musikaliska akademien för första gången föreslog mig till statsbelöning. Och som svensk musiker i allmänhet blev jag officiellt upptäckt tre år senare, då samma Musikaliska akademi invalde mig som ledamot.»

— r.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårter, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms Jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 uppbyggd bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri! (Annon.)

NÄR DROTTNING ALEXANDRA JORDFÄSTES

LONDONBREV TILL IDUN.

ÖVERFULLA OMNIBUSAR, ICKE den skraltigaste cab med den allra som hal-taste häst att uppleta, jäktande kvinnor med rödfrusna ungar vid handen, svarta poliser i långa stumma led, en och annan parad-utstyrd militärtrupp... en drottning skall föras till vilan. »10,49 the procession starts»... 10,49! Den precisa tidsbestämningen rullar upp hela panoramat av ceremoniell apparat. Allt punktligt på sekund, kanonskott, musik, kommandon! Ty hon som en gång bar imperiets drottningkrona skall få den allra sista jordiska fanfaren.

Pall Mall och Whitehall ligga gråmörka i den novemberdisigt kulna morgontimman. Det är icke som om om ett vaknande ljus kämpade fåfängt. Det är som om ljuset icke riktigt uppfunnits. Det vimlar av dunkla skepnader i täta grupper utefter husraderna. Det är de hundratusen och åter hundratusen som vilja titta, titta till varje pris, även om det gäller att i timtal trotsa den ilsknaste och skoningslösaste »East» (den vind som London har största respekten för), titta på kungen, alla monarkerna, prinsarna och världsväldets stormän, omkransade av gardesregementen med sorgvirade standar, Jackies och Tommies och allt det andra som gör att britten förnimmer vem han är. Vad är det för skillnad att slåss för tillvaron i en liten butik eller stor fabrik i London eller Stockholm? Det är samma bekymmer, samma evigt enahanda, samma ljus glimtar. Men släpp lös en kunglig kortège på en Londongata och ingen normal individ skulle vilja reflektera på att byta ut sin existens mot någonting annat på jorden. Prakten fyller det armaste hjärta med några ögonblicks hissande maktkänsla. Den uppenbarar sig i varje detalj och när processionen enligt programmet sätter sig i rörelse från Colour Court i St. James' Palace, är det som om själva tiden finge en omsorgsfullt beräknad vink om, att här är han tjänare icke herre!

Det var en gång en liten svensk flicka som första gången såg sitt fädernesland en mulen vintermorgon. Ty hennes förädrar bodde långt borta, där det bara är som-

Iduns Londonkorrespondent skildrar den egendomliga och anslående tavla då det brittiska rikets huvudstad svept i ett snöhöljt dok såg sin forna drottning föras till den sista vilan.

mar, åtminstone aldrig riktigt något annat. Hon stod och såg genom ett hotellfönster ut på den tysta gatan, då plötsligt ett mirakel hände. På en gång strålade och förfärad utbrast hon:

— Mamma, mamma, något har gått sönder hos Gud och håller på att ramla ned... Det var snön som kom i tjocka, skymmande flockar.

I grumligt dunkel försänkt låg Whitehall, då rätt som det var atmosfären började upplysas av vita stänk. Det är vad som händer då och då mest var vinter i London. De små obetydliga partiklarna äro svåra att artbestämma, ty de försvinna alltid i samma sekund som de kyssa gatan, men det är vad man här kallar snö. Det är icke ett älskat fenomen. Det betyder allenast smutsiga, fula, våta och farliga gator. Nu växte emellertid de stackars hjälplösa tingestarna på ett besynnerligt sätt. De blevo stora som vita seglande rosenblad. De stannade kvar på de genomfrusna gatorna och husen, trollade till fortsatt liv av den tju-tande östanvinden. De dansade och lekte och smekte och kittlade lustigt ansiktena. Svarta statyer, hus, stenar, människor på några minuter av yrande fantastisk metamorfos målade i vitt, vitt, vitt i oavbruten oändlighet. Marmorgubbarna på regeringsbyggnadernas fasader förvandlade till groteska kritänglar. De stolta kyrassiererna med de scharlakansröda schabraken från topp till hov snart lika vita som de skimrande uniformsbyxorerna. Bussar och bilar magiskt omskapade till vita spökkärror.

Millioner fötter stampa på det underliga vita täcket. Den förvirrande och fängslade sensationen befruktar och uppfriskar skarnas nyss dävna sinnen. Från en huttande maskulin lekamen frampressas en re-

signerad suck, att detta är försynens straff för de barocka ryska stövlarna, som Londondamerna (de som icke handla på Bond Street) börjat dölja världens mest ädelformade kvinnliga extremiteter i. Det respektlösa inpasset dränkes i millioner av nya vita flingor. Luften fylles av tystnad och andakt. Snön tycks bära en himmelsk ro ned till Londongatan. Det är Dickens som lärt engelsmännen att uppfatta snö poetiskt. Vi nordbor må vara bortskämda med snölyrik men den första snön förblir för oss ett lika romantiskt äventyr varje nytt år. Dickens förstod snöns litterära makt och hans frikostigt snöklädda kapitel äro numera den enda äkta nordiska julstämning som den moderne engelsmannen kan bestå sig.

Snön hörde till det, som definitivt utplånades ur engelskt liv med det viktorianska skedet. Här slår mig den tanken, att det är det viktorianska skedets sista stora festliga gestalt som just nu drar ur tiden och snön i dag är en sentimental och drömmande aeras avskedsgest till alla som tåligt stå och stampa och vänta. Jag är viss om, att icke en enda närvarande själ undgår att ana ett hemlighetsfullt samband mellan allt det sig plötsligt uppenbarande vita och drottningen. Hur många tusen journalistiska variationer på temat snö och död slungas i dessa sällsamt stämningsfötade minuter genom telegrafkablar ut över jorden! Med vilka häpnadsfyllda ögon skola icke snart briter (i luftstreck där man ingenting alls vet om det underliga vita ämnet) beskåda de bilder som nu knäppas i alla strategiska kamerahörn utefter processionens väg. Hela världsstaden klädd i svart och vitt, i linjer och prydnader arkitektoniskt i hast förvandlad suveränens moder till ära, allt för en timme bara...

Den störste bland alla magiker måste bo i London. Nu knäppa fotografiapparaterna. Halsarna sträckas. En tung kanonvagn blir synlig på vägens mitt. På den står ett litet vackert skrin.

En drottning på den vita, tysta vägen...
KORAX.

MODERSHJÄRTAT OCH SKOLSTREJKERNA

SAMTAL MELLAN DET ÖMMA MODERSHJÄRTAT OCH DEN ANSVARSMEDVETET SOCIALA. AV CLEMENTINE.

— DET ÄR FÖRSKRÄCKLIGT, SADE dett ömma modershjärtat och suckade, alldeles förskräckligt med de här skolstrejkerna.

— Ja, det är visst och sant, instämde den ansvarsmedvetet sociala. Att inte bönderna kan lära sig ta reson och veta hut. Det är ju, när allt kommer omkring, deras egna ungar som bli lidande av allt bråket.

— Du missförstår mig fullkomligt — vederlade energiskt det ömma modershjärtat — jag tycker inte det är förskräckligt att de strejka. Det förskräckliga är, tycker jag, att det skall vara så att de behöva strejka. Att de inte på annat sätt skall kunna bli av med en lärarinna de inte vill ha till sina barn. Det är det som upprör mig.

— Det var det dåraktigaste jag har hört — sade den ansvarsmedvetna. Tycker du

Skolstrejken i Stöde har väckt uppståndelse över hela landet och givit anledning till många diskussioner. Här gör sig det kända märket Clementine i den aktuella frågan till tolk för en kvinnlig åsikt, som både är ny och djärv och som säkert skall intressera alla mödrar.

verkligen att människor, som leva i ett så hyggligt och humant rättsamhälle som det svenska, skall få bära sig åt hur självvaldigt som helst. När det finns lagar och förordningar så böra de väl ändå respekteras. För att inte tala om vilken kulturfientlighet som i allmänhet ligger bakom dessa strejker. Du skulle bara veta...

— Jag medger att jag inte vet så mycket. För jag vet bara vad jag läst i tidningarna. Men i alla fall känner jag det uppriktigaste medlidande med föräldrar som skola vara tvungna skicka sina barn till en lärare eller lärarinna (de inte kan med eller som gjort något som de tycka är orätt. Och vad skola de i en sådan situation ta sig till? Jag förstår om de tillgripa vilka metoder som helst för att få en ändring.

— Men du tycker väl ändå att de böra hålla sig inom lagens och sunda förnuftets gränser. Om de ha skäl för sitt missnöje kunna de ju få till stånd en undersökning. En folkskollärarinna på landet är minsann ingen oansvarig härskarinn. Hon har präst och skolråd och alla möjliga stora

(Forts. sid. 132.)

Dålig Matlust **IDOZAN**
övertvinnas snabbast med
Erkänt bästa järnmedicin. Rådfråga Eder läkare.

Hotel Göta Källare
Telegramadress: } "GÖTA KÄLLARE", Göteborg
Telefon: Namnanrop }

KOMEDITEATERN HAR GETT SIG in på en allvarlig uppgift efter sina många lätta och roliga lustspel och framför nu ett stycke av W. von Scholz benämmt »Romanen». Om pjäsvalet är så värst lyckat vill jag lämna därhän, ty som det spelades på premiären verkar det obegripligt. Skådespelet lär ha gjort en dundrande succés i Berlin och det är ju möjligt att om det framföres av skådespelare med starkt utpräglad individualitet i rollerna det då gör sig på ett annat sätt. Nu blev det dåligt Pirandellouppkok — om »Romanen» skrivits före eller efter »Sex roller» vill jag dock låta vara osagt.

Pjäsen är renodlad litteratur. Den verkar krystad konstruktion, hopsnickrad vid skrivbordet, och har mycket litet att göra med det verkliga livet. Författaren Martins skriver på sin stora roman då en främling uppträder och säger sig vara en av hans diktade figurer, som bönfäller att få veta hur det skall gå för honom i slutet av boken. Han har nämligen identifierat sig själv med en av personerna, som särskilt starkt sysselsatt diktarens fantasi. Men han är samtidigt något mera, nämligen hustruns goda vän, om vilket den äkta mannen dock ej har en aning. Så kommer främlingens öde att på ett mystiskt sätt löpa jämsides med bokens utveckling. Mannen reser bort för att ostörd sluta sitt arbete och under tiden ha främlingen och Berta sitt avgörande möte. Han hotar att skjuta sin älskarinna men hon ger efter och revolvern hamnar i stället i en skrivbordslåda. När mannen återvänder berättar han att han i fantasin till den grad intensivt upplevat ett av de sista kapitlen i sin roman, att det förefallit honom som om det hänt i verkligheten. Han rekonstruerar förloppet, får mer och mer klart för sig att det måste ha utspelats i hans eget hem och hittar slutligen beviset: revolvern i lådan. Berta ställes inför valet att gå eller stanna, och utan att tveka allt för länge beslutar hon sig för det senare. Främlingen får tillbaks sitt vapen och skjuter sig. Men då börjas grälet makarna emellan på allvar. Hon kallar honom för mördare, han henne för slyna och flyger henne i strupen — då ljuset plötsligt slocknar och ett omotiverat mörker inträder. När det åter tänds sitta de båda i all sämja, strålande lyckliga över att han satt punkt i sitt digra manuskript. Man tror att det hela varit ett drömspel där dikt och verklighet flutit i varandra, men så lär ej vara von Scholz's mening. Epilogen påstås ha blivit ditsatt för att utlandet skall serveras ett lyckligt slut. I Berlin gick helt enkelt Berta före det hemlighetsfulla mörkret, och då kunde man ju begripa meningen med stycket. Nu blev det bara rörigt och dessutom tämligen billig teatereffekt.

Rollerna utfördes av Mathias Taube, Martin Ericson och Linnea Hillberg. Tyvärr gick mycket förlorat genom den lågmålt dialogens stundtals överdrivna pianissimo. Publikens föreföll inte vidare road av den tillkrånglade romanen.

*

Så mycket mer skrattades det i stället kvällen därpå när Oscar Braatens lustspel

Ragnar Billberg i »Det stora barndopet». Almborg & Preinitz foto.

En tråkig och en rolig pjäs, som haft sina premiärer nyligen, få ris och ros av Perwe.

»Det stora barndopet» gick över tiljorna. Då vann nämligen Vasateatern sin obestridligt största publikframgång i höst och torde härigenom ha säkerställt programmet för en ganska lång tid framåt.

Braatens stycke är en folklig skildring från utkanten av en storstad i våra dagar. Dess huvudtema är att visa dragkampen mellan statskyrka och sekterism om de arma människosjälarna, som med löften och förespeglingar lockas än hit, än dit. Det är ju sedan gammalt ett av norska litteraturen omhuldat ämne, och man tror gärna att det verkligen går till så, som författaren visar oss, bland fabriksflickor och frimicklar på andra sidan Kölen, även om han med flit överdriver litet här och var. Pjäsen är emellertid mer av figurgalleri än dramatik i strängare mening, men som sådant är det ypperligt och underhållande. Man får en rad mustiga och levande typer, från den myndigt grötige kyrkoherden och hans fanatiska pastor till de stojande, mera osammansatta fabriksflickorna där de leva med sina oäkta barn i av kyrkan aldrig välsignade äktenskap. Att dialogen här och var är grovkornig säger sig självt. Ämnet är ömtåligt på scenen, Braaten har försmått omskrivningar och går rakt på sak. Men

Iduns julnummer

medföljer detta nummer av Idun gratis till alla prenumeranter. Lösnummer kr. 1: 50.

det vilar ändå ett visst försonande skimmer av humor och godmodighet över de värsta ställena som gör att man skrattar där man eljest reagerat. Sådant är bevis på varans äkthet; dess finhet kan vara omstridd för det.

I första akten på pastorexpeditionen förs man med några raska drag in i handlingen. Kyrkoherden grälar på sin pastor därför att denne inte är tillräckligt tolerant utan tycker att fabriksarbeterskorna äro ett avgrundens folk. Resultatet har också blivit att den ena efter den andra skriver ut sig ur statskyrkan och kastar sig i armarna på frimicklar och sekterister. Affären går dåligt, helt enkelt, det blir varken äktenskap att knyta eller barn att döpa, bara »då och då ett lik som slinker in för att begravas». Men den fiffige vaktmästare Evensen vet råd. Hos Dubbel-Petra i nästa akt, där man förresten får en utmärkt interiör från ett något oroligt arbetarhem, belägrat av diverse själfiskare, övertalar han på ett listigt sätt en hel del av de förlorade fåren att återvända till fårahuset. Och när man i tredje akten ånyo förflyttas till pastorexpeditionen lyser kyrkoherdens runda ansikte som en nådens sol över allt och alla. Hans fanatiska medhjälpare har befordrats till eget pastorat, Evensen gnuggar händerna och det stora, efterlängtade massbarndopet går äntligen av stapeln.

Ur den långa rollistan minns man med största nöje paret Harald — Alvilde. Det var Ragnar Billberg, som här gjorde sin hittills bästa sceniska skapelse tillsammans med Märta Ekström. Hans komiska ynkyrugg med de bortkomna, hjälplösa gester, de förvirrade orden och de fåniga minerna kompletterade på ett förbluffande drastiskt sätt hennes utmärkta fabriksflicka, som hon utformat med trovärdig stil och pregnans. Där fanns det cyniska och fräcka, det sensuella och naiva, det vekt kvinnliga och den ömma moderligheten på en gång. Hon sparade varken sitt yttre eller inre utan lade fram alltsammans till beskådande, precis som den lilla sympatiska synderska författaren velat göra henne till. En bättre typ har Märta Ekström aldrig gjort.

Så var det Nils Arehns säkre och grötmyndige kyrkoherde, Hugo Björnes fanatiska pastor med den goda masken och den tråkiga uppgiften, Oscar Johanssons förträffliga vaktmästare där han på sitt torrroliga sätt sköter pastorexpeditionen som ett annat affärskontor samt Arthur Cederborgs vedervärdige vederdöpare. På spinnsidan dessutom Constance Byströms saftigt robusta Dubbel-Petra samt Dora Söderbergs söta prästdotter. Fru Brunius stod för regin och hade med heder skilt sig från uppgiften. Tillsammans med författaren framropades hon och fick mottaga sin välförtjänta andel av bifallet.

Det var längesedan Vasateaterns salong utrymdes i så uppsluppen sinnesstämning.

Chewes!

CAP FYRA ÄTCHOKLADER

CAP Palmery
CAP Mjolk
CAP Grädd-Krokant
CAP Bitter

YPPERSTA KVALITETSCHOKLADER

ELLEN KEYS VÄNNINNA

ETT MINNESORD ÖVER MALIN BLOMSTERBERG. AV ANNA LEVERTIN.

DESSA SISTA DAGAR HAR JAG EJ kunnat tänka på annat än Malin Blomsterbergs tragiska försvinnande från Strand som hon älskade och Ellen Key som hon dyrkade. Men sömnlöshet är ett ont som kan bryta den starkaste vilja och föra på avvägar det klaraste förnuft.

Det var icke av en slump Malin Blomsterberg kom till Ellen Key och där gjorde sig outhärlig. Ehuru hon tjänat sedan sin tidiga ungdom, hade hennes törst efter vetande varit så stark att hon vid sidan av sitt husliga slit, skaffat sig en hel del bokliga kunskaper. Det var Ellen Keys skrifter som lett hennes steg till Strand, och som den stora författarinnan just då sökte en tjänarinna, tog hon på Malins ivriga böner denna på prov. Dock icke utan en viss oro, då ett lanthem ju icke skötes endast med abstrakt resonemang.

Malin visade sig emellertid vara just den idealiska hjälp Ellen Key behövde. Med utsökt skicklighet och nit skötte hon huset, och när dagens sysslor voro över lästes alltid högt någon timma på kvällen. Hur verkligt intelligent Malin Blomsterberg var, förstod man bäst då genom att iakttaga hur väl hon följde nyanserna i språket och hur hennes litet torra skratt ljud vid minsta ansats till humor. Skämta låg ej för henne. Hon var skånska och hade slättbens tyngd över sitt väsen, men över hennes goda, trogna ansikte flög villigt ett leende om någon berättade en anekdot eller någon liten lustighet. Icke minst härigenom passade matmor och tjänarinna för varan-

Malin Blomsterberg läser, såsom hon ofta gjorde.

dra. Den förstnämnda, som flödade av liv och historier, den senare som visste att lyssna.

Fyllde Malin sitt kall perfekt, så hade hon också kommit i en miljö som hon knappt vågat drömma om. Hela det litterära Sverige liksom topparna inom det sociala avlöste varandra inomhus, och ungdomsrörelsens hänfödda adepter drucko oräkneliga kaffekoppar i parken. Och vem som trädde inom området, om det så var prins i andens värld eller av blodet, romantiska ynglingar på sommarferier eller hjälpbehövande artister, nog ropades Malin in och presenterades eller, om denna ej

kunde släppa sitt arbete, tog Ellen Key den besökande vid handen och rusade ut med honom eller henne i köket.

Av de utländska gäster, som gjorde långbesök på Strand, lärde Malin tyska och franska. Och vid sidan av de svenska författare som hon beundrade (och vilkas porträtt prydde hennes väggar) som Fröding, Levertin, Heidenstam stodo på hennes bokhylla Amiel och Goethe på originalspråk.

Jag minns den dag Ellen Key fyllde 70 år. — För Oscar Levertins skull hörde hans syster till de få som ej voro portförbudna. — Innan festföremålet hunnit ner på morgonen satt jag på det blå bordet i köket genom vilket stora fönster solen lyste på ett isigt vinterlandskap och läste högt för Malin Hans Larssons och Vitalis Norströms artiklar över husets värdinna, medan Malin skurade av golvet, ivrigt diskuterande desamma.

Men icke utan oerhört arbete utvidgar en från början oskolad människa i en dylik grad sin andes domän. Hjärnan anstränges till bristningsgränsen... kommer så sjukdom till...

Ju mer Ellen Key behövde henne som sekretererska och hjälp, dess strängare blev Malins krav på sig själv. Även oroade hon sig för framtida plikter. Besök i hemtrakten voro heller ingen vila för henne, ty hennes tankar voro på Strand. — — —

Vi som kände henne, minnas henne som en sällsynt fin personlighet och önska bara att våra kärleksfulla tankar må lindra Ellen Keys sorg över förlusten av en sådan vän.

DE LYCKLIGA PRISTAGARNA

IDUNS AMATÖRFOTOTÄVLAN ÄR AVGJORD.

IDUNS AMATÖRFOTOTÄVLAN FICK en enorm anslutning — särskilt under september månad hade kungliga svenska postverket ett styvt arbete med att leverera fotopaket till Idun. Vi ha alltså gott om amatörfotografer i vårt land. Och därtill goda amatörfotografer. Många höja sig med tekniskt goda och konstnärliga bilder mot yrkesfotografens nivå, andra hålla sig till det mera lekfulla sommarreportaget, som har sitt största värde inom familjekretsen.

Pristävlingsjuryn med hovfotografen Ferd. Flodin i spetsen hade åtskilligt huvudbry med att skilja vetet från agnarna. Efter väl förrättat arbete presenterades emellertid följande pristagare:

Förste pristagare i Klass I, öppen klass, som samlat de flesta tävlingsdeltagarna, blev Eric Jeppsson, Limhamn. Han hade sänt in en hel samling skånska bilder, vilka vunno prisnämndens synnerliga bevägenhet och fingo sin hedersplats för rikt motivurval och säker blick för kompositionen. Hr Jeppsson blir alltså nu ägare av en radioapparat, Radiophon nr 2, hederspris skänkt av Forsners Aktiebolag.

Andra pris i samma klass går till Edv. Nilsson, Kroksgatan 61, Hålsingborg, för ett vackert och bra utfört karaktärsporträtt, som visar god uppfattning och mjukt handlag. Andra pris består av en Contessa-

Iduns stora amatörfototävling, som utlystes i somras och som vann en storartad anslutning, har nu avgjorts och resultatet meddelas här till de lyckliga pristagarnas tillfredsställelse.

Nettel kamera, värd 176 kr. och skänkt av A.-B. Jotes, Stockholm.

Tredje pris i klass I har erövrats av A. Lundgren, Ruddamsgatan 52, Gävle. Han har i sin kyrkoexteriör funnit ett bra motiv och gjort en utmärkt detaljkomposition — en framförallt skickligt tänkt bild. Priset är en Box Camera med 2 duss. A. P. M.-rullfilm och papper från Knud Jensen, Köpenhamn.

Fjärde pristagare i denna klass blev Bror Hedemansson-Gade, Lund, som får en Goerz-Tengorkamera, värd 20 kr.

Benno Beckemans Fotografiska magasin har skänkt tre hederspris i klass I. Det första — ett presentkort på 100 kr. — går till femte pristagaren i denna klass Oscar Eriksson, Riddargatan 17, Stockholm, för en fotoidyll från Söders höjder, det andra, presentkort på 50 kr., till sjätte pristagaren E. Hakon-Pettersson, Malen, som sänt in flera bra bilder och bl. a. prisbelönt för »Somarmorgon

i skogen», och slutligen tredje hederspriset, presentkort på 25 kr., till Bertil Fridén, Tavastgatan 6, Stockholm, för hans bild från bokskogen.

Så komma vi till de många specialklasserna, som uppvisa flera kräsna och kunniga amatörfotografer.

En hembild av familjen vid brasan, som insänts av August Svensson, Viggbyholm, har givits priset i a-gruppen, en Ernemanns miniatyr-klappkamera värd 350 kr., skänkt av Ernemanns Werke A. G., Dresden. Kompositionen i denna bild är, enligt juryn, litet kantig, men visar dock strävan att åstadkomma en effekt.

Eric Jeppsson, Limhamn, är en badare att häva in pris. I grupp b återfinna vi honom som första pristagare med bilden »Månsken vid Öresund». Till radioapparat kommer alltså nu en Fold. Autograf Pocket Kodak-kamera värd 107 kr., skänkt av Hasselblads A.-B., Göteborg.

Andra pris i samma grupp, likaså en Fold. Autograf Pocket Kodak-kamera värd 107 kr. från Hasselblads, hemför märket Camilla, Stockholm, som berest nordliga nejder i vårt land och därvid »knäppt» en stämningsmättad fjällsjö.

Ivar Sjöberg, Torpa, Jönköping blir tredje pristagare i grupp b för sin lyck-

(Forts. sid. 1327.)

DRAKT BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA • GÖTEBORG

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Riks 115 66
Norr 160 55

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

NÅGRA BARNDOMSERINNINGAR TILL FRIDA STÉENHOFFS 60-ÅRS DAG AV HENNES SYSTER, ELLEN HAGEN.

Bilderna fr. vänster: Frida Stéenhoff i barndomens dagar 1872. — Frida Stéenhoff, senaste foto. —

En syskontrio, t. v. "Stora syster", Frida, t. h. Ellen, i mitten Helga, numera avliden.

FÖR DEM SOM HA SIN TILLVARO bräddfyllt av intressen, planer, initiativ, arbete och levande liv ilar tiden fort förbi. År bli som månader och månader som dagar och plötsligt till sin egen överraskning befinna de sig en dag inför en av levnadsbanans betydelsefulla milstolpar. Att Frida Stéenhoff hunnit tio år över halvsekel förefaller otroligt. Hon är ungdomligt spänstig till kropp och själ, full av arbetskraft och med en andlig vitalitet, som inte vet av någon avmattning.

Vid en märkesdag som denna stiga hågkomsterna fram, glida förbi en och en, tydliga som bilderna på den vita duken. Och i barnavärldens sceneri, spelade syster Frida, »stora syster», en mycket betydande roll för den något yngre. Att hon var en god, öm och omtänksam syster betydde så mycket mer som vi tidigt förlorade vår mor.

Minnena trängas om varandra, glada, vemodiga, rörande — och åter och åter vill man säga: minns du? — minns du?

För mitt öga stannar bilden av en scen från barndomshemmet nära Klara kyrka, från den spännande tiden före julafton, en högtidlig stund då något nysytt skulle provas. För att detta nya skulle bli en överraskning — kanske också för att föremålet skulle stå stilla — bands något för mina ögon, och överraskningen var ett verk av syster Frida för att glädja mig. Hon var väl skolflicka ännu, men skicklig att sy redan då.

Vår far kallas in som smakråd. Tydligt som vore det i dag hör jag hans mjuka, vänliga röst när han berömmar och uppmuntrar och — för att göra det hela än mer hemlighetsfullt — skämtsamt talar om att »blindbocken skall bli röd och grön.» Det kröp något av ängslan utefter min ryggrad — vad skulle det bli? Och kunde det bli vackert?

Hemligheten var väl dold ända till julafton. Då hade julklappskorgen åt mig ett paket med en — klädning, ljusröd,

Frida Stéenhoff, en av våra mest kända författarinnor fyller den 11 dec. 60 år. Till bemärkelsedagen berättar hennes syster, landshövdingenskan Ellen Hagen, några minnen från barndomsåren, där hon ger en vacker bild av den avhållna och beundrade "Stora syster", som sedan blev en författarinna, beundrad och avhållen i vida kretsar.

luftig och förtjusande — säkert ett mästerstycke av sömnadskonst. Och när jag iklädd den ljusröda, för första gången i mitt liv var på julkalas och fick dansa en ringdans med en vacker liten gosse i svart sammetskostym — vilken upplevelse! ja, den kvällen fick nog stora syster en alldeles särskild varm omkrämning och godnattskyss då hon stoppade täcket omkring en liten lycklig flicka som haft förfärligt roligt.

Prenumerera på Idun 1926!

Naturligtvis skall Ni prenumerera på Idun för 1926, Sveriges äldsta och förnämsta damtidning. Med detta nummer följer ett inbetalningskort för prenumeration 1926, som ifylles och sändes till Iduns exp. Prenumeration kan också verkställas i närmaste bokhandel eller postanstalt.

Prenumerationspris 1926:

Helt år uppl. B. kr. 15.—
 Halft år " " " 8.—
 Helt år " A " 17.—

Så nalkades skoltiden. I inträdesvillkor till 1:a klass i »Ahlinska» krävdes — vill jag minnas — bl. a. de trettio första kapitlen i »Ploetz» franska lärobok. Det var syster Frida som ansvarade för att också den andliga utrustningen blev färdig. Det pluggades och förhördes flitigt just under en till skolkande ifrån boken frestande rolig sommar hos prinsessan Eugénie på Gottland. Men tack vare en tålmodig, plikttrogen lärarinna klarade eleven sig med glans vid höstens inträdesprövning.

Då jag under »tonåren» gjorde mina första oförgätligt roliga besök i Fridas eget hem började det just blåsa upp till storm kring hennes bok »Lejonets unge». Aldrig skall den tiden glömmas. Lika stor förvåning och indignation som de anfallandes övermod och hätskhet framkallade, lika mycket växte min beundran för min systers lugn och sinnesjämvikt och den kloka vederhäftighet varmed hon upptog eller bemötte kritik och antagonister. Jag visste ju — vad de kanske icke förstodo — att hennes tankar och väckande ord kommo från ett hjärta, brinnande av den djupaste medkänsla med människorna, med såväl kvinnorna, barnen som männen. Frida Stéenhoff har ju fått uppleva att se — vilket sällan händer pionjärer, — att samtiden mognat för och godtagit mycket av det som den förr av idéer och reformkrav förkastade såsom fördömligt. »Intet är dåraktigt och intet är förgäves som göres med entusiasm», skrev en gång en svensk 1700-talsfilantrop och det ordet kan ha varit till tröst någon gång för dem, som kämpa idealisternas eviga kamp.

Kunna välönskningar något förmå, så bli va de kommande decennierna för Frida Stéenhoff lyckliga och lyckosamma, fyllda av livets högsommarsolsken, för henne som varit en god medmänniska och medborgarinna, liksom hon redan i sin levnads vår var en öm och god syster.

ELLEN HAGEN.

Häxan putsar så att---

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Skall man ta ett fosterbarn?

En insändarinna gör här en fråga, som säkert skall finna många svar. Det är en angelägenhet, om vilken man får höra de mest olika åsikter. Skall man ta ett fosterbarn? frågar hon:

Min man, min svärmor och jag ha råkat i en dyspyt, som jag gärna skulle vilja se diskuterad i en större krets.

Min man och jag ha varit gifta i fem år. Lyckligt gifta och med god ekonomi. Vår enda sorg är att vi inte ha några barn, kanske inte kunna få några. Inte minst för mig, som sitter här i en stor, vacker våning och med måttligt att syssla med, känns det förfärande tomt. Jag älskar barn. Och därför föreslog jag en dag min man att vi skulle ta ett fosterbarn. Å, jag hade levt mig in i den tanken, så jag var full av entusiasm! Men han mötte mig inte lika entusiastiskt. Ett barn, som inte var ens eget, som man inte visste vad det hade för arv, som kanske alltid skulle förbli en främling i vårt hem, som en dag skulle få den smärtsamma underrättelsen att ha vuxit upp hos främmande människor.

Nå, min mans skrupler skulle jag kanske ha kunnat övervinna, om inte min svärmor kommit till hans hjälp. Hon blev alldeles stel vid mitt förslag. "En främmande barnunge i ditt hus, i min sons hus — nej, det är ansvarslöst både mot er och barnet", sade hon och utvecklade sedan i alla upptänkliga detaljer omöjligheten av mitt förslag. Hon var lika instinktivt som intensivt emot planen. Min man har blivit något mera resonlig för instinktskäl, däremot målar han gärna ut de olyckor, som skola uppenbara sig både för oss och barnet den dag, då främlingsskapet blir uppenbart för den unga flickan — ty en flicka hade jag tänkt mig.

Nu ville jag så gärna höra vad mina medsyster säga och tänka om detta fall, om skälen för och emot ett fosterbarn.

Fru Inga.

Om ålderskillnaden i äktenskap skildrar en sign. här ett lyckligt fall — det blir inte lätt

att få någon generell regel i denna fråga, man får trösta sig med att fallen inte heller äro mera vanliga.

Skapar ålderskillnaden disharmoni i äktenskapet?

I mitt grannskap bor ett i ett sällsynt lyckligt äktenskap förenat människor. Ingen fläkt av disharmoni har någonsin försökt tränga över tröskeln till deras paradys, trots att hennes ålder med ett decennium överstiger hans.

Det var lika litet någon moderlig omsorg, som någon stolthet över en äldre flickas beundran, som väckte ynglingens intresse. Nej, det var det goda, uppförande från varje egoistisk beräkning frigjorda hjärtat. — Med aldrig sviktande tålmod arbetade nu hjälpande och stödjande, fullkomligt självförgäta — bland sjuka och fattiga, spridande solsken, var de gå fram.

Dörren till deras gästfria hem — vars inredning talar om personlig smak och konstnärsanda — står alltid öppen för hög som låg, god som ond; sina fiender söka de nämligen övervinna med kristlig kärlek och Jobstålmod. På äkta gammalt Värmlandsmanér mottages och undfagnas varje besökande. Icke med tomma fraser mötes främlingen — den ensamme — nej, med hjärtegodhet, utsökt takt och finkänslighet få de både honom och den lidande att känna sig hemma.

Summa summarum: De leva för att göra andra lyckliga. Gack även du och gör sammaledes! Och det sker att du själv så varder.

Yrvej —

Om försörjningsplikten.

I diskussionen om försörjningsplikten säger Ebon ett sunt ord.

Om den gamla har pengar, så är det allra enklast att hon i tid tar en livförsäkring, så är hon i visst fall, åtminstone till en del, sauverad.

När en människa inte blir uppskattad i sitt arbete i det husliga, så som hon har rätt att fordra, så är detta något som sammanhänger med så mycket annat. När en ung dotter aldrig av modern blivit inlärd i det husliga arbetet, aldrig fått deltaga eller, hjälpa till i det, så skall hon aldrig i livet rätt värdesätta moderns inlägg i detta arbete, eller ens förstå det. Och vad mer, hon skall en gång i en framtid lida av det. Men mödrarna säga: "Hon var så trött, när hon kom hem från sitt arbete, så att antingen fick hon vila sig eller ha någon förströelse." Till dem som tänka så vill jag berätta en sak. Det var en ung flicka, som i många år stod i butik hos några släktingar. Hon hade lång väg att gå, morgon och kväll, till och från sitt arbete? I den flickans hem var jag många gånger på bjudningar. Och vad fick jag se? Jo, den unga flickan som arbetat i butiken hela dagen, hjälpte modern i köket, dukade in och dukade ut. Och det hade hon nytta av i framtiden. Så förståndiga borde alla mödrar vara. Då förstodo döttrarna det husliga arbetet, uppskattade moderns modor i hemmet, tackade henne i livet och sörjde henne i döden så djupt som den nämnda unga flickan.

Ebon

Långa eller korta förlovningar?

Till slut en fiffig och riktig replik om förlovningarna:

En kort förlovningsleder i regel till ett olyckligt äktenskap. Och då heter det alltid. Ja, det var ju endast vad man kunnat vänta. Varför skola de unga alltid ha så bråttom och rusa iväg innan de hunnit lära känna varandra?

En lång förlovningsleder i regel icke till äktenskap, ty då hava de unga lärt känna varandra för väl.

Medsyster som prövat båda delarna.

Gyllene ord.

Ur "Vandringsmän".

Kanhända det eftertrådda är det aldrig än förstådda och vad ingen skall förstå; men han måste längta och ana, han måste vandra och spana och söka det ändå.

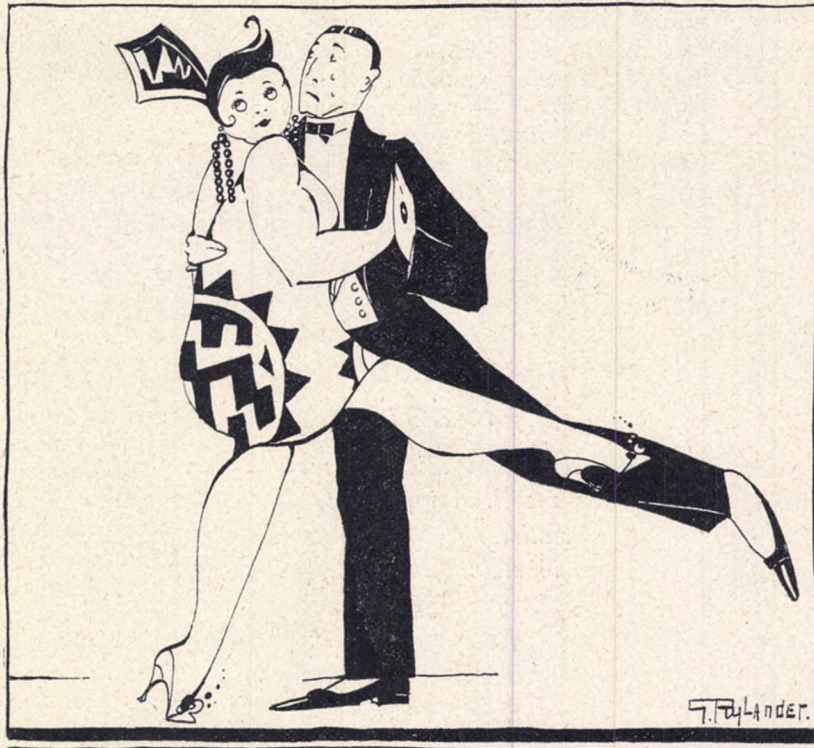
Viktor Rydberg.

Våra dagars svenska sådan damerna själva se henne.

SKOLFLICKAN I ÅR

Teckning av Anna Kullberg.

"Se Venus i sin prakt!" Teckning av Gerda Rylander.

En styrketår. Teckning av Lillan.

Iduns tävlan mellan kvinnliga tecknare om bästa typerna för Svenskans 1925 är nu avgjord. Första priset har tilldelats fröken Anna Kullberg Stockholm för ett antal roande framställningar, varav

här ses ett prov, andra priset tillföll fröken Gerda Rylander för några likaså med satirisk udd utförda teckningar därav en del i färg, och tredje priset tilldelades signaturen C. A. Sign. Lillan fick

ett hedersnämmande. Redaktionen har haft nöjet att som hjälp vid bedömningen få en så sakkunnig värdesättare av skämtteckningar som redaktör Hasse Zetterström.

I stället för kaffe

Kathreiner

blandat med kaffe

EN DIKTARENS ÄKTENSKAP

HOLGER DRACHMANN SÅDAN HAN SKILDRAS AV SIN HUSTRU.

EN GAMMAL VÄNLIG DAM SITTE-
r i ett vackert rum ute på en av Fredriks-
bergs villavägar. Solen lyser in över mål-
ningar, gamla möbler och blommor. Det
är något som säger besökaren, att här le-
ver en människa stilla dag ut och dag in i
sina minnen. Och så är det också — den
gamla damen är fru Emmy Drach-
mann. Det stora porträttet över skriv-
bordet föreställer Holger Drachmann i unga
år, där hänger ett Antwerpen-motiv av må-
laren-poeten, och på bordet ligger en stapel
böcker, som ännu dofta av trycksvärta:
»Erindringer» läser jag kort och gott
över omslagsbilden, Krøyers läckra penn-
teckning av den nu 70-åriga författarin-
nan som ung fru.

Oändligt milt, liksom beslöjat, men dock
med osviklig klarhet talar Emmy Drach-
mann — både när man sitter framför henne
och i boken — om längesedan svunna da-
gar. Hennes minne är storartat.

Fru Drachmann framhäver, att hon bör-
jat nedskrivna sina »Erindringer» — denna
första del går blott till 1883 — för att taga
livet av en massa mer eller mindre smak-
liga legender, som under årens lopp bil-
dat sig kring den store skalden. Han hade
ju redan från ungdomen lätt för att väcka
uppmärksamhet, försiktighet hörde som be-
kant icke med till denna impulsiva stäm-
ningsmänniskas karaktärsdrag. Nu har hon
— liksom med den 1919 utgivna självbio-
grafiska romanen »Ingers Ægteskab» —
velat slå ett slag för den Holger Drachmann,
hon lärde känna i äktenskapsårens skif-
tande dagar, i lycka och sorger, från bröl-
lopsstunden fram till katastrofen. »Jag ville
gärna visa honom så god och fin och
kärleksfull som han kunde vara i sitt hem.
Jag ville gärna ha fram det för att män-
niskornas dom över Drachmann skulle bli
någorlunda förstående.»

Och det skall oförbehållsamt sägas, att
Emmy Drachmann tillfullo lyckats i sin av-
sikt: både förr med romantiseringen i
»Ingers Ægteskab» och nu med dokumen-
tationen i »Erindringer». Hon behöver alls
inte vara orolig för, att icke alla, som
älskade Holger Drachmann med hans ly-
sande egenskaper och hans stora fel, till-
fullo skola behålla sin sympati för honom
orubbad, samtidigt som de skänka henne
själv sin aktning för det vackra sätt, varpå
hon förstått att genom bittra sorger och
långa år gömma alla de ljusa dragen i hans
fysionomi i sitt hjärtas heligaste.

Han framträder här till det yttre livsle-
vande, den vackra skalden med käm-
pægestalten. Vi få i bokens senare hälft
ett fast och säkert tecknat porträtt av Drach-
mann vid 40-årens början: impulsiv, orolig,
uppåtgående i ögonblickets skönhet och
glädje, bedårande älskvärd, men också vack-
lande och lättsinnig.

Drachmann kom tidigt in i Emmy Culm-
sees liv — han var icke en gång student,
då han började gästa hennes föräldrars hem
på Havreholms pappersfabrik i den sköna
Esrom-trakten. Han var en gänglig, men
vacker och mycket livlig pojke med ett
ytterst lättantändligt hjärta — han föräl-
skade sig i tur och ordning i alla döt-
terna i det gästfria glada huset, och de

Emmy Drachmann.

Just nu uppröres Köpenhamn och Danmark
av en bokskandal: två nykterhetsapostlar ha
skrivit en bok om dryckenskapens faror, där
en av huvudpersonerna identifierats som den
stora skalden Holger Drachmann. Skaldens
familj och vänner fordra upprättelse och kon-
fiskering av den Drachmanns minne smuts-
kastande boken, som är en egendomlig kon-
trast till en annan bok, som också kommit ut
i dagarna i Danmark. Det är Drachmanns hu-
stru, som skrivit sina »Erindringer» och som
här givit vår korrespondent ett samtal.

voro icke så få. Emmy och hennes tvilling-
syster Valborg voro de yngsta.

När de lyckliga barndomsdagarna voro
slut, återsåg Emmy ej den beundrade Hol-
ger förrän hon själv var en vuxen dam och
den snart berömda målaren-poeten redan
hunnit med att giftas och skiljas för första
gången. Det var i Hamburg, som ju ända

En julbock som julmärke.

Sv. Nat. för. mot tuberkulos jul- och nyårsmärke
i år har en trevlig julbock ritad av Ernst Küsel.
Märket kostar som vanligt 2 öre och naturligtvis
böra vi alla för den goda sakens skull sätta det på
våra brev som en extra hälsning i jul- och nyårs-
tider.

till livets slut stod Drachmanns hjärta så
nära.

Genom en rad av intressanta brev er-
fara vi nu hur den unga damen blir H. D.:s
förtrogna. Det är hon stolt över. Hon
älskar honom (väl innan hon riktigt vet om
det), och så mycket bittrare känns det,
då han biktat, att han trätt i ett kärleksför-
nållande till hennes syster Polly, som över-
givit man och tre barn. Det blev en rätt
kort historia, som delvis utspelades i Lund
och som slutade med att Polly lämnade
även Drachmann åt sitt öde. Det tog
hårt på honom, och han behövde mer än
någonsin den förtrogna. Och slutet blev
— naturligtvis — att »den lilla Nièce» för-
vandlades till den trofasta, uppoffrande
hustrun. Fru Drachmann berättar så här,
hur det gick till:

»Så en dag när vi sutto och talade om hans för-
störda nerver, om hur han bäst skulle sköta sig och
kunna uppehålla sitt arbete, sade han plötsligt:
'När jag nu har kommit helt över detta och en pas-
sande tid har gått, gifter vi oss och bosätter oss i
utlandet.' Mitt hjärta stod still vid dessa ord, icke
av lycka, utan snarare av en djup missträknig. Han
hade sagt det så självfallet, som om det var den
självklaraste sak på jorden. Att fråga mig ansåg
han alltså överflödigt. Men var jag annat för ho-
nom än hans 'räddningsankare' och goda lilla syster,
som han kallade mig? Och visste han redan nu
hur han skulle komma att känna, då han blev frisk
och helt sig själv igen? — Jag minns att jag satt
orörlig med mitt ansikte under stark kontroll för
att han icke skulle få den minsta aning om vilken
storm hans ord framkallade hos mig. Slutligen
sade jag så lugnt och torrt att min egen röst skor-
rade i mina öron: 'Ännu så länge ska vi inte tala
om framtiden, utan bara tänka på hur du bäst skall
följa din läkares föreskrifter.' Och därmed fort-
satte vi det avbrutna samtalet.»

Bröllopet stod i maj 1879, och nu följde
lyckliga tider. Men det var säkert icke all-
tid lätt att vara gift med denne de plötsliga
ingivelsernas man. Dock vill författarin-
nan på det bestämdaste taga avstånd från
den bild av en oförbätterlig dryckeshjälte,
som en yngre släkt gjort sig. »Han var
icke alls så», säger fru Drachmann, »han
var fin och öm, nästan stilla i sitt hem.
Naturligtvis tyckte han om fest en och
annan gång, men det gjorde jag också
— jag var minsann inte något hånghuvad.
Och vi voro ju unga. Vi kunde roa oss
till långt in på natten med våra vänner
och så kunde Drachmann plötsligt säga:
Kan du ha dem på middag? Ja då svarade
jag och så lagade jag middag till en femton
sexton personer...»

Men, nej — nu måste jag sätta punkt
fastän det är svårt. Ty det sätt, varpå
Emmy Drachmann förstår att berätta, ver-
kar så smittsamt. Man frestas svårligen att
återgiva 'än det ena, än det andra karak-
tärsdraget hos det stora barn, som hette
Holger Drachman. Här finns jämväl vär-
defulla bidrag till intimare dansk-norsk lit-
teraturhistoria på 80-talet, levande små por-
trätt-glimtar av Georg Brandes, Björnson,
Schandorph, Hørup, Gjellerup m. fl.

Men mest hjärtefångslande äro interiör-
erna från det unga diktarhuset — särskilt
kapitlet om den förstföddes ankomst är
oemotståndligt. Här har man helt och fullt
människan Holger Drachmann, och det
är först och främst denne fru Drachmann
velat ställa inför oss.

QVIDAM QVIDAMSSON.

Slösar Ni?

Att handla livsmedel på kredit är att
slösa. Köp dem därför kontant i
någon av våra 123 livsmedelsbutiker.

Konsumtionsföreningen
Stockholm m. o.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

BLENDA HÖRBERG.
F. Medin, Grimslöf. Änka
efter nämndemannen
N. G. Hörberg.
80 år den 2 december.

ELISE LIEDHOLM.
F. Rosenbrock, Stockholm.
Änka efter överläkaren vid
Växjö hospital, fil. dr, kir.
mag. J. F. Liedholm.
80 år den 12 december.

ANNA SANDELIUS.
F. Muhr, Finne-
rödja. Änka
efter kyrkoherden i Finne-
rödja Dav. L. Sandelius.
60 år den 6 december.

ANNA WADÉN.
F. Lagergren, Bara. Maka
till kyrkoherden i Bara och
Mölleberga Herman Wadén.
60 år den 11 december.

MARIA SYLWAN.
F. Eén, Forshaga. F. d. flick-
skolelärarinna. Maka till in-
genjören Per Otto Sylwan.
50 år den 10 december.

ULLA RÄLAMB.
F. Cederschiöld, Stockholm.
Maka till överstelöjtnanten,
frih. Stig Rälamb.
50 år den 12 december.

TYRA ÅKERMAN.
F. Almgren, Stockholm. Ma-
ka till professorn och över-
kirurgen, med. dr Jules
Åkerman.
50 år den 15 december.

ACCA BERGER.
F. Natt och Dag, Göteborg.
Maka till polisdomaren, vice
häradshövding Ivar Berger.
50 år den 17 december.

LISA OUCHTERLONY.
F. Pripp, Stockholm. Maka
till statskommisariern och by-
råchefen G. F. Ouchterlony.
50 år den 17 december.

ANNA JÖNSSON.
Fröken, Ystad. Erh. K. Patr.
Sällsk. guldmedalj för lång-
varig trogen tjänst hos A.-B.
Vevfabr., som i dagarna firat
30-årsjubileum.

ELISE FÖRSSELL †.
F. Marchander, Stockholm.
Änka efter magistratssekrete-
raren i Norrköping C. Fors-
sell.
* 1837, † den 3 december.

**AUGUSTA WALLER-
STEDT †.**
F. Murray, Stockholm. Änka
efter brukspatronen R. M.
Wallerstedt.
* 1838, † den 17 november.

AGNES HOLMSTRÖM †.
F. Lindauve, Stockholm. Än-
ka efter civilingenjören Ivar
Holmström.
* 1844, † den 27 november.

INGEBORG HALLBERG †.
F. Bergh, Lund. Änka efter
vice häradshövdingen Carl
Hallberg.
* 1846, † den 22 november.

**GUSTAVA von
SCHÉELE †.**
F. Ekman, Uppsala. Änka
efter biskopen i Visby stift
K. H. Gez. von Schéele.
* 1850, † den 24 november.

**WILHELMINE GUMÆ-
LIUS †.**
F. Cordts, Stockholm. Änka
efter direktören Arvid Gu-
mælius.
* 1850, † den 30 november.

SOFIA JUHLIN †.
F. Eriksson, Hagbyberga,
Björkvik. Änka efter gods-
ägaren och riksdagsmannen
J. M. Juhlin.
* 1853, † den 21 november.

HILDA ÅKERBERG †.
Fru, F. Gellert, Stockholm.
* 1856, † den 4 december.

ISABELLA BJÖRKMAN †.
F. Löwenadler, Stockholm.
Änka efter grosshandlaren
Albert Björkman.
* 1857, † den 27 november.

ANNA SEGRELL †.
F. Schillander, Kalmar. Än-
ka efter ingenjören E. Seg-
rell. Förest. för Dahmska
stiftelsen.
* 1864, † den 17 november.

RUMFORD

"Visst lyckades sockerkakan
— jag använde ju Rumford!"

RUMFORD

MIKIKÅ PÅ TAKET. AV ADA NEGRI

ÖVERSÄTTNING FRÅN ITALIENSKAN AV ASTRID AHNFELT.

Solen som värmer rosenterrassen är icke densamma, som lyser på andra platser. Här har den en annan värme, mera ljuv, mera innerlig.

Det är behagligt för kroppen att röra vid den varma muren, den verkar som en levande kropp, som man älskar och skulle vilja kyssa. Det blixtrar som av ädelstenar mellan teglen. Bortom hustaken resa sig trädskronor: några pinier, en magnolia, en väldig platan — de höra hemma i osynliga trädgårdar. Massor av sångfåglar kvittera i dessa trädskronor tidigt om morgnarna och sent om aftnarna. Det förefaller som om träden svävade i luften, utan rötter. Detta för betraktarens tankar bortom de jordiska tingen. En pinie skymmer nästan en kyrkstapel, dock icke mer än att man kan se klockan röra sig av och an, då det ringer till mässa, till aftonbön eller till begravning. Även en annan klocka låter höra sig, men den är osynlig. Den är säkert en klosterklocka. Dess stämma är svag, men silverklingande: ding, ding, ding. Den verkar så ungdomlig, den ger en lust att bedja: Ora pro nobis. Även takutsprången säga i kör: Ora pro nobis, och himlen blickar ned emot jorden med en allt omfattande kärlek.

Från de översta våningarna tränger ljudet av symaskiner, av skrivmaskiner från bottenvåningen. Dessa mekaniska ljud överrösta alla människohjärtans rytmiska slag i de många tillstängda bostäderna.

Någon gång passerar ett aeroplan över hustaken, föregången av motorns starka buller. Fåglarna flyga lättare och friare. Mikika följer den med en på en gång girig och likgiltig blick.

Hon ligger nu åter i den omvända tegelpannan och inväntar aftonen.

Alla lysande färger ha försvunnit från taken, himlen har vidgats. Ju blekare himlen blir, ju vidare. Sparvarnas outtröttliga

Den i föregående numret påbörjade studien får här sin avslutning. Mikika är en graciös katt, vars matmor är en författarinna med silverstrimmat hår. Hon lever sitt stilla liv tillsammans med dottern som modern givit smeknamnet Rosentaggen.

kvitter i trädskronorna utan rötter har nästan tystnat. Aftonstjärnan lyser fram, men med ett liksom sorgset ljus; sorgen över att ständigt nödgas bevittna, huru dagen dör. Bakom platanens krona, stiger månen. Allt som den stiger blir den blekare och blekare, får till slut dödens färg. I aftonens stillhet sänder månen sitt bleka ljus till rosenterrassen, och förtrollningen tar sin början.

Vem har sagt till månen att uppsöka den lilla terrassen? Den badar i ett tigande, vitt, drömmande ljus. De vita rosorna synas ännu vitare. Muren glänsar som en marmorsarkofag, och skuggbilderna av rosen- och glicinerblad skriva därpå oförståeliga hieroglyfer: ett kärleksspråk, som blivit bortglömt genom tidernas lopp och som ingen mer vet att tyda. Kvinnan med det silverstrimmade håret försöker att tyda skriften, men också hon har glömt kärlekens språk. Måhända vet Rosentaggen någonting om det, måhända överför hon det i toner nu därinne vid pianot, hennes händer röra så lätt vid klaviaturen, det ljuder en vemodig, främmande ton. Eller kanske är det blott Mikika, som förstår något. Fullmånens glans gör henne nästan ifrån sig. Hon störtar sig emot de svarta hieroglyferna, försöker gripa dem med sina spetsiga

klor, att bita i dem med de små vassa tänderna, att slita dem bort ifrån muren. Så börjar hon att dansa, en diabolisk dans inför måne och skuggbilder.

Men snart tröttnar hon. Och då flyr hon och lägger sig så på lur. Med ens gör hon ett högt språng mot något osynligt byte. Hennes vilda jakt går i en sicksackformad väg från terrass till terrass, från tak till tak. Från ett hörn framlysa plötsligt hennes fosforoscerande blickar, icke olika dansande lyktgubbar. Ett, tu, tre är hon försvunnen, uppslukad av mörkret. Någon minut därefter framstår hennes bild tydlig och klar mot den månljusa himlen. Hon står på spetsen av ett takutsprång. Hon sträcker sig emot Morenito; Morenito ser på henne från takåsen med spetsade öron och rakt utsträckt svans.

*

Den som länge betraktar månen kan icke mera sluta ögonlocken. Rosentaggens mor kan icke sova.

Det är henne omöjligt att lämna den vitglänsande terrassen.

I det bleka ljuset vid hennes fötter ser hon en lång, smal skugga avteckna sig. Det ser ut som ville skuggan tala till henne. Besynnerligt, hon har inte genast förstått, att det är sin egen skugga hon ser.

— Är det möjligt, säger hon till sig själv — att min skugga kan vara så ung? Ungdomen har ju lämnat mig.

Men hon ler.

Hemligheten med den ungdomliga skuggan är densamma som med de gåtfulla ord rosenhäcken skriver på muren, då månen kommer den att bada i ljus; samma hemlighet som med Rosentaggens oemotståndliga behag, med Mikikas vilda dans.

Skuggan är icke skuggan av hennes kropp, men skuggan av hennes själ.

ADA NEGRI.

Kring dagens bibelord.

*Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.*

*Vore det nu jag, så sökte jag nåd hos Gud.
Job 5:8.*

*Befall din väg åt Herren och förtrösta på
Honom, Han skall göra det.
Psalm 37:5.*

*Låten i allting edra önskingar bliva kunniga inför Gud genom åkallan och bön med tacksägelse.
Filipper brev. 4:6.*

*Och kasten alla edra bekymmer på Honom,
ty Han har omsorg om eder.
I Petri brev. 5:7.*

*Det skall ske, att förrän de ropa skall Jag svara och medan de ännu tala, skall Jag höra.
Jesaja 65:24.*

*En rättfärdig mans bön förmår mycket,
där den är i verksamhet.
Jakobs brev 5:16.*

*Jag har Herren kär, ty Han hör min röst och mina böner. Ja Han har böjt sitt öra till mig; i hela mitt liv skall jag åkalla Honom.
Psalm 116:1—2.*

En trotjänarinna.

Ragnhild Nordensten.

En ung konstnärinna som gjort lycka — med dessa ord kan man tryggt presentera Ragnhild Nordensten, som nyligen haft en uppmärksam utställning i huvudstaden. Efter studieår på Tekniska skolan, hos Altins, på Konstakademien och i utlandet debuterade hon med en utställning för en del år sedan och när vi nu återknyta bekantskapen med henne, kan man konstatera att hon gått framåt med stora steg. Lycka till i fortsättningen — vi vänta på de stora kvinnonamnen till konsten!

Sofia Granlund.

Den 8 december fyllde fröken Sofia Granlund 60 år. Fröken Granlund kom år 1888 till numera avlidna konsult och skeppsredaren George Wickbergs och hans maka hem i Sundsvall, där hon nu trotjänar den tredje generationen i familjen. Fröken Granlund, som är typen för en trotjänarinna av gamla stammen, innehar Patriotiska Sällskapets stora guldmedalj för långvarig och trogen tjänst.

Landwirtschaftliche Frauenschule, "Lehrgut Lindenhof"

Lehrgut Lindenhof
Post Wohldorf, Bezirk Hamburg

erstrebt die Ausbildung von gebildeten jungen Mädchen in Haushalt, Gärtnerei, Geflügelzucht u. Landwirtschaft unter Leitung bewährter Fachkräfte. Modern eingerichtetes Lehrgut von 500 Morgen in selten schöner Lage an grossem See nahe Hamburg. Heranziehung der Schülerinnen zu allen praktischen Arbeiten des Gutsbetriebes und der grossen Gütsgärtnerei. Prospekt auf Wunsch.

VILKEN KAFFEKOPP FALLER ER MEST I SMAKEN?

EN VÄDJAN TILL DAMERNAS KONSTINDUSTRIELLA OMDÖME OCH ETT PRIS TILL DEN SOM TRÄFFAT MAJORITETENS SMAK.

Här utlyses en pristävling, som våra läsare säkert skola finna nöje av. Det gäller bara att svara på frågan: Vilken kopp tycker Ni är vackrast? — eller kanske det inte är "bara", utan ganska svårt bland så många vackra koppar.

Svart och guld. Rö.

Guld. Rö.

Svart och guld. Rö.

Röd. Rö.

Blå. Rö.

Guld och svart. Rö.

Guld. Rö.

Guld. Rö.

Lila, grön. blå. Rö.

Vit med guldrand. Rö.

Vit med blå figurer. Rö.

Rött, blått och grönt. Rö.

Guld och svart. G.

Blå ränder och slingor i Guldstjärnor och blå ränder. Av Käge. G.

Blommor i olika färger. G.

Svart och guld. Ros.

Små buketter i blandade färger. Ros.

Dekor i purpur. Ros.

Mönster i olika färger. Ros.

Gyllene ord.

EN KAFFESERVIS HÖR TILL DE presenter man både vid jul och annars kan förära sina väninnor utan risk att gåvan ej blir omtyckt. Dylika vackra prov på en förnämlig keramisk konst äro alltid välkomna. Frågan är nu bara vilka som anses vara särskilt tilltalande såväl i färg som form. Idun önskar utröna damernas smak därvidlig och visar därför ett antal av Rörstrands (Rö.) Gustafsbergs (G.) och Rosenthals (Ros.) välkända tillverkningar med anmodan till damerna att anställa en omröstning som svarar på frågan: vilken av dessa kaf-

De människor, hos vilka vi finna sympati i våra lidanden bliva heliga varelser för oss. Helgon behöva de ej i sig själva vara men i våra ögon bli de det d. v. s. härliga och älskade varelser. Den stora tiden: Evigheten och det stora rummet: Döden kunna ej en gång beröva dem deras helighet, ty de hava blivit helgade av våra bittraste tårar.

Beatrice Harraden: Skepp som mötas.

Skepp på sin nattliga färd, de mötas och hälsa varandra.

Byta en hastig signal, ett rop hörs fjärran i mörkret. Så uppå levnadens hav varandra vi människor möta. Byta ett ord och en blick och på nytt är mörker och tystnad.

Longfellow.

Insänt av Molly.

fekoppar skulle ni helst vilja utvälja? För att uppmuntra till anslutning utdelas ett pris bestående av ett dussin kaffekoppar till det av redaktionen först öppnade svaret som visar sig ha träffat majoritetens smak. Omröstningen bör som man förstår endast gälla en kopp och tillgår enklast så att man insänder nummer på den porslinskopp man funnit mest behag i, vare sig den är av enklare form och färggivning såsom den där släta vita koppen eller har mera raffinemang i linjer och dekorer.

Tävlingen står öppen en vecka efter detta nummers datum. Och sedan omröstningen skett finns intet som hindrar damerna att köpa »Idunkoppen» som en angenäm julklapp.

PÅ CHAPMANS MINNESRIKA SKÄRVA

DEN STORE SKEPPSBYGGMÄSTARENS ORIGINELLA SKAPELSE.

Skärvas originella exteriör.

Grevinnan Minnie Wachtmeister med sina barn.

Ett hörn av stora salongen.

Kupolsalen.

KNAPPAST ÄR DET FÖR MYCKET sagt, att Skärva, den Chapmanska Blekingegården, ingenstädes äger sin like i originalitet och charmefyllt behag. Historien om dess tillblivelse liksom byggnadens säregna konstruktion, är också lika intressant som rolig och för byggherren betecknande.

Den store skeppsbyggmästaren och amiralen, Henric af Chapman, vilken har äran av den svenska flotta, som i raskt tempo tillkom under senare delen av 1700-talet, hade under de år han var överbefälhavare för skeppsbyggnadsdetaljen vid Karlskrona örlogsvärv, så förälskat sig i det fagra Blekinge, att han beslöt att här skapa sig en sin ålderdoms tillflykt efter sitt eget huvud.

Den kanske allra vackraste av de många tjugusende platser, som den väna blekingekusten erbjuder, letade han ut åt sig endast en knapp halvmil från Karlskrona sjövägen men nästan en mil landsvägen runt. Och han, som byggt svenska flottan så många stolta linjeskepp, begärde att av varvets virke få taga material till ett hus — och erhöll även löfte att taga virke till en blekingsk ryggåsstuga. Med en humor, som kastar ett förskonande skimmer över fräckheten, byggde sig Chapman mycket riktigt ett envåningshus — men bestående av tvenne långa längor förenade på mitten av en tredje — det hela alltså bildande ett väldigt H, och man får knappast förtänka Gustaf III hans stora häpnad och förargelse, då han kom till Skärva och

Ett av Sveriges egendomligaste hus ligger i Blekinge och bär minnet av den svenska flottans skapare som här inredde sig en fristad. Ännu 120 år efter hans död har man här ett starkt intryck av hans originella personlighet.

fick se Chapmans lilla ryggåsstuga, bestående av tjugofyra rum samt, där tvärbyggnaden träffar västra längan, en kolossal åttkantig kupolsal med en jättelanternin högst upp och som entré en utbyggd tempelfront med doriska pelare.

Det ser i alla fall ut, som om Nemesis hade vakat, ty två år före sin död — 1806 — blev Chapman tvungen sälja det ställe han med så mycken kärlek byggt sig, och i vars park han till och med uppfört sitt eget mausoleum, där han trots sin avflyttning från gården hade hoppats få vila. Ej heller i detta avseende gick hans önskan i uppfyllelse. Kommeriserådet Humble, som blev Skärvas nye ägare, vågade ej hysa på sin mark stoftet av den, som här redan under livstiden nedlagt så oändligt mycket av sin egen personlighet. Man var rädd, att Chapman skulle »gå igen». Han begrovs på Augerums kyrkogård, och det enkla, men vackra och mäktiga gravvalv han byggt sig under bokarna vid Skärvas strand, står tomt.

Skärvas näste ägare blev lagman Christerson, och av honom inköptes det av

landshövdingen greve Hans Wachtmeister, far till den nuvarande ägaren, f. d. landshövdingen i Blekinge, greve Axel Wachtmeister, som jämte sin dotter och måg, kommandörkapten greve Hardy Wachtmeister, använder det gamla stället till sommarbostad.

Gårdsplanens tusenåriga ekar sträcka nu sina grenar över den Chapmanska ryggåsstugans skylights-detalljer, som bland många andra komma den gamle skeppsbyggmästarens skapelse att starkt påminna om ett fartyg.

»Chapman måtte inte ha varit gift,» säger grevinnan med en suck, »ty här finns varken källare eller vind och är f. ö. så fruktansvärt obekvämt, att ett mera arbetsamt hus att hålla i ordning ej finnes». Och när man sett detta fartygs på land många underliga gånger och mörka prång, dess grova gamla trägolv och hiskeliga avstånd i detta väldiga H, så kan man knappast förtänka grevinnans tjänarinnor av år 1925, att de ej förstå att uppskatta »det gamla rucklets» dock förvisso rent underbara charme.

Lanterninens olikfärgade glas kasta färgklickar ned över det tältliknande, starkt sluttande taket och reflekteras i den charmanta gamla kristallkronan. Salen prydes av fyra stora medaljonger, allegoriska framställningar av de fyra årstiderna, målade av Ehrensvärd, samt runt om väggarna 1600-talsporträtt av romerska kejsare. Anmärkningsvärda äro de upp till nära 11

Lanola TVÅL

SKYDDAR, RENAR
OCH BEVARAR HYN

DENNA TVÅL
innehåller ingredienser,
som sedan långa tider va-
rit kända som utmärkta
hudmedel.

LANOLA
KUNGL. HOVLEV.
UPSALA

europas elegantaste och modernaste salonger
för hårets vård och skötsel.

la Vogue

oscar gustafsson, den förnäma världens coiffeur.

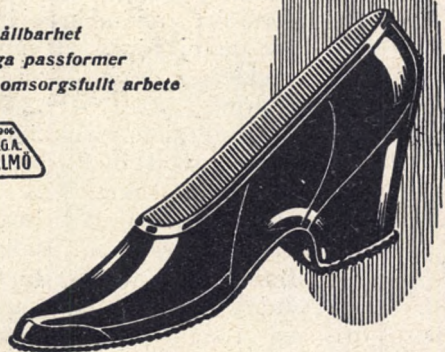
5-årig succès i paris, nizza, Biarritz, la Baule.
damer och herrar. manucure, parfumerie.

all behandling utföres kontinentalt i avskilda
hytter för såväl damer som herrar.

biblioteksgatan 11, 1 tr.
stockholm.
salongerna hållas öppna
kl. 9-12, 1-7, tel. norr 8460

Malmö GALOSCHER

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Prydligt och omsorgsfullt arbete

RYSKA GUMMIFABRIKS-A.B.
MALMÖ.

meter långa golvplankorna, som äro i ett enda stycke. Det är sannolikt svenska flotans allra finaste mastvirke, som här blivit använt. Flera bevis på Chapmans födgeni finna vi i den stora, blå salongen, där den enormt stora väggklockan tronar som ett monument över hans praktisk-egoistiska företagsamhet. Klockan var nämligen en gång på väg till sultanen av Marocko som en present av Gustaf III — men annekterades vid någon omlastning i Karlskrona av Chapman, som tyckte, att den passade på Skärva. Likaså torde han från kronovarvets förråd ha plockat hit det präktigt skulpterade och förgyllda barockbord, som Karl XII lär ha haft i sin hytt ombord å det fartyg, varmed han gjorde sin överresa till Ryssland.

Ett unikt gemak är kinesiska rummet, vars väggar äro helt täckta av icke mindre än 96 detaljrika akvareller utförda på rispapper i de delikataste färger och föreställande olika kinesiska fartygstyper. Chapman har på alla gjort anteckning om deras olika användning.

Skärvas alla mest unika rum är dock »Chapmans kajuta» — hans eget allra mest personliga tusculum, vartill en brant fartygstrappa leder upp. Här torde den modige byggmästaren ha fått kompromissa åtskilligt med den blekingska ryggåsstilen. Kajutan är ett ganska stort rum, i vars mitt en rund kakelugn illusoriskt nog markerar fartygsmast. Nästan hela ena väggen upptages av den store skeppsbyggmästarens ritbord, på vilket många idéer till vår svenska flotas fartyg först tagit form. Ljuset släppes in genom runda kajutfönster, och mot söder finnes en mycket liten, fyrkantig glugg, genom vilken den originella amiralen höll utkik över havet samt Karlskrona och dess varv, från vilket ännu hans magnifika mastkran höjer sin grönlysande kopparhuv och bildar ett karaktäristiskt inslag i stadens silhuett. Så starkt utpräglad var Chapmans personlighet, att man faktiskt häruppe i hans kajuta — 120 år efter det han lämnat den — har en levande förnimmelse av hans närhet.

ALMA FALK.

En förtjusande kväll.

Och en till som kommer.

ETT FÖRTJUSANDE FÖREDRAG och en förtjusande kväll, sade alla efter sista sammanträdet för höstsäsongen i Iduns Kvinnoklubb, då klubben hade den stora glädjen att se professorskan Ann Margret Holmgren som gäst och föredrags-hållerska. Livfullt och medryckande gav fru Holmgren en karaktäristik av fru Caroline Björnson i hennes långa, av lycka och strider fyllda äktenskap med Björnstjerne Björnson. Ett rikt liv, ett varmt hem, en rik personlighet, en praktfull kvinna, som med friskt mod, humor, sunt förnuft och

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Lediga platser 25 öre
å textsida. Bestämd plats | Plattsökande
20 % förhöjning. | Pensionat-, Skol- & Diverseannonser ... 35 öre

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

SINGER
Lilla Elektriska
DET MODERNA
HEMMETS SYMASKIN.

Clara Ekströms Optiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.

Etablerad 1872.

Tel. 45 21 - Norr 128 30

Välsorterat lager av:

Glasögon, Pincenez, Lorgnetter,
Prisma-, Teater- och Marinkikare,
Barometrar, Termometrar.

Reparationer utföras skyndsamt.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta hår-
medel och överträffas icke av
något annat liknade preparat.

Pris pr fl. 3.25

Erhålls hos alla 1:sta
klass Parfymeri, Damfri-
sering och Droghärfärer.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL, Köpenhamn.

Järn- medicin

i en eller annan form intages
ofta som stärkande medel
Den nya kombinationen

Phospho-Energonpiller med järn

är i sådana fall av synnerli-
gen god verkan. Innehåller
förutom det för hjärna och
nerver välbeprövade Phospho-
Energonet även järn i för or-
ganismen lämpligaste mängd
och form. Phospho-Energon-
piller med järn fås på alla
apotek i burkar à 100 och 300
piller.

Vid opasslighet

och särskilt dagen efter är det välgörande och uppfriskande att dricka ett glas Frukt-Salt-Samarin, det utrensar osunda och skadliga samlingar från kroppen och uppfriskar blodet, det ger välmående och vigör. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes å apotek samt hos drog- och fäghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

"Som man bäddar får man ligga"

En dröm,

som varar hela livet är ett

Paradis Duntäcke
Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt.

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881.
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik.
Erhållas i varje välsorterad möbel- och sängklädersaffär.

Intill Julen

säljes vackert

Salongs- och Dansmusik

(ej jazz o. d.) för 25-å 50 öre häftet samt Orgelalbum för 1 kr. pr ex. hos

Skandinaviska

Orgel- & Pianofabriken,

Mästersamuelsgatan 41, Stockholm.

Världsberömda, patent. Angelica-Orglar samt nya och begagnade Pianon.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmätt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Fröken Lena Viva Furubom.

aldrig svikande rådighet stått vid den store skaldens sida — allt detta fingo vi lära känna om »Norges litterära änkedrottning» genom hennes intima vän Ann Margret Holmgren. Sällan har klubbens damer så till den grad entusiasmerats, värmts och levt med i ett föredrag som detta — och det vill inte säga litet!

En angenäm bekantskap var också fröken Lena Viva Furubom, som ackompanjerad av doktorinnan Levertin presenterade en varm och praktfull mezzosopran i ett antal sånger.

Kvällens utställning, som omfattade en smakfull samling arbeten i läderplastik och brokadmålning, hade anordnats av fröken Hulda Bengtz. Utställarinnan tar även emot elever och den, som vill lära sig framförallt den mera sällsynta och svåra konsten att göra läderplastik, rekommenderas att vända sig till henne. (tel. Öst. 50 17) Ett presentkort på en kurs i läderplastik blir säkert en välkommen julklapp för många damer.

Julfesten.

Nästa gång, och den sista för »terminen», Idunklubben träffas blir det åter till »en förtjusande kväll», till julfesten, som går av stapeln onsdagen den 16 december kl. 7,30 em. i Grand Hotels stora spegelsal i Boliderska huset.

Vi erinra än en gång om programmet: madame Andrejewa Skiloncz har varit nog älskvärd att lova sin medverkan och fru Julia Håkansson övar in teaterpjäsen med sina elever — Idunklubben kan inte nog tacka för dessa båda framstående förmågor bidrag, som är en borgen för festens succés.

Anmälningar om deltagande i julfesten göras till Idun före den 12 dec. Entré + supébiljett kr. 3:75.

De lyckliga pristagarna.

(Forts. fr. sid. 1318.)

ligt fångade bild av segelbåtarna på Vättern och lycklig ägare av en Fold Autograf Pocket Kodak-kamera med 2 dubb. kodak-film, alltsammans till ett värde av kr. 82:—.

Så till grupp c.

Den fint komponerade och poetiska »Hemåt» har här renderat sin upphovsman, C. L. Hessle, Stockholm, första priset, en Goerz Roll-Tenax kamera värd kr. 156:— skänkt av Goerz A. G., Berlin.

Ännu en dubbelpristagare presenterar sig, då vi komma till denna grupp. Det är E. Hakon-Pettersson, Malen, vars »Morgondis i Köpenhamns hamn» belönas med andra pris, en Goerz Roll-Tengor kamera från Goerz A. G., Berlin värd kr 68:—

Tredje pris, en Goerz Tengor värd 20 kr. också skänkt av Goerz A. G., har tillerkänts Arne Wahlberg, Skepparegatan 27, Stockholm, för en fin och förnäm Stockholmsbild.

Kritik

tål inte vilket hårvatten som helst, men ett märke, som varit föremål för den mest ingående kritik och därvid visat sig kunna tillfredsställa de längst gående fordringar på ett verkligt effektivt medel för hårets vård, är D:r Dralles Birkenwasser.

Det måste vara en verklig kvalitetsvara, som kunnat icke blott upptaga konkurrensen med tusentals olika märken, utan dessutom nått en dominerande ställning i hela den civiliserade världen.

Faller håret av eller lider Ni av mjäll eller andra hårsjukdomar, vill Ni ha ett friskt, vackert hår och en elegant frisyr, då skall Ni ej använda annat hårvatten än

Dr. Dralle's Birkenwasser

Pris pr ½ fl. Kr. 2:25, pr ¼ fl. Kr. 3:50,
pr. ½ lit. Kr. 6:50, pr ¼ lit. Kr. 12:—.

PARFUMERIE GEORG DRALLE, Stockholm

THERMOGÈNE-

Handwritten signature

VADDEN

alstrar värme och motverkar ryggskott, reumatism, hosta, heshet etc.
Pr paket Kr. 1.25.

En NK-päls!

En veritabel »päls vinter» är det troligt att vi få i år! Gå därför redan i dag och se ut en pälskappa på N. K:s välsorterade Pälsavdelning, 1 tr.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

Några TULO i en kopp med kokhet mjölk gör susen när man känner sig förkyld och hes och matt och frusen.
"Den lille halsläkaren"

Förr: många hjälpkrafter och mycket damm.

Nu: En dammsugare och intet damm.

Western Electric

DAMMSUGARE

I VARJE HEM

är en dammsugare numera oundgänglig. Det gäller att välja den bästa. Western Electric har roterande borste som effektivt avlägsnar all smuts ur mattorna. Dessutom stor sugkraft. Kvalitetsarbete.

BEGÄR BROSCHYR.

Lämpligaste julklapp.

Demonstreras hos generalagenten

BÖHLMARKS

STOCKHOLM

DAMERNAS JULKLAPPAR

finner man lättast och billigast hos

Twilfit

ELEGANTA KORSETTER, med eller utan snörning.

UNDERKLÄDER, nyheter nu inkomna i crêpe de chine, silke- och bomullstrikå och opal.

MORGONROCKAR o. MORGONMÖSSOR i senaste mönster från de förnämsta Pariserfirmorna.

SILKE- o. YLLESTRUMPOR i stort urval av kvaliteter o. färger.

Presentkort lämplig julklapp!

A.-B. TWILFIT NYBROGATAN 11
Telefon: 75854, 75853

Sparta
SKODON

med BJÖRNLÄDERSULOR försäljas med garanti för sulornas hållbarhet. Björnlädet är tre gånger starkare än vanligt läder samt absolut vattentätt.

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12-4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

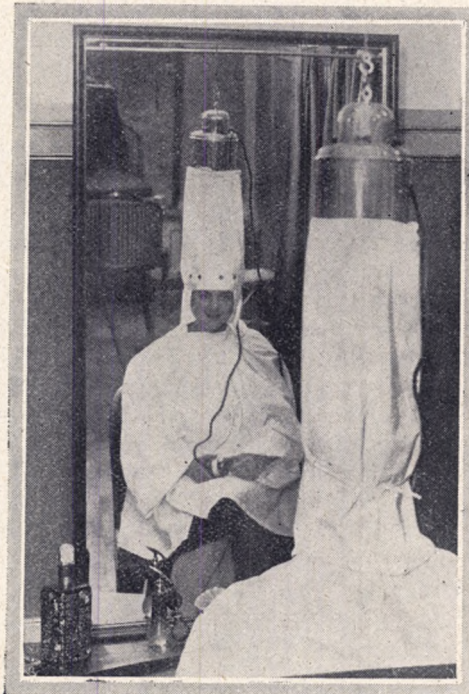
Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptvång är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm I Tel. K. 4000

Slutligen grupp d, till vilken Gevaerts Skandinaviska Generalagentur skänkt tre pris, presentkort på kr. 100:—, 50:— och 25:— på Gevaerts varor. De två första priserna ha erövrats av en finländska, Greta Jansén-Storbacka, Åbo, som sänt in några nätta situationsbilder och tredje pris av Tony Hillmann, Linnéplatsen 4, Göteborg.

Därmed äro hävorna vederbörligen fördelade. Nu återstår endast att en intresserad allmänhet får se de prisbelönda bilderna — de publiceras också i rikligt utval i Iduns julnummer, som nu utkommit. Fotografierna börja härefter att återsändas — det går kanske icke så fort, ty de äro många.

Den här unga damen är inte av något exotiskt folkslag med exotisk huvudbonad. Hon är bara en liten stockholmska, som får sitt hår torkat i den allra nyaste torkningsapparaten hos "la vogue", en ny och mycket parisisk frisørsalong i Stockholm, Biblioteksgatan 11 — märk det parisiska namnet med de högst modärna små begynnelsebokstäverna.

Modershjärtat och skolstrejker.

(Forts. fr. sid. 1316.)

starka myndigheter över sig, som hålla tummen på ögat på henne. Och hon har alla ortens skvallerkäringar, som beskärma sig över henne och kalfatra hennes gärningar. Du menar väl inte att de till på köpet skulle få rätt att utan vidare avsätta henne.

— Jo, vet du, nästan något ditåt. För vad kan det vara för mening i att skicka sina barn till en skola som föräldrarna tro är rakt på tok. Inte kan det vara särskilt hälsosamt för barnen att gå där och höra hur föräldrarna ta heder och ära av lärarinnan och säkert få ett hum om vad lärarinnan tycker om deras hem. Jag tror nästan att ingen skolgång alls vore att föredraga.

— Så, du menar verkligen att föräldrarnas tro skall vara avgörande härvidlag. Du menar att vilken enfaldig folkopinion som helst, som sätts i gång i en bygd, skall få vara avgörande över en lärares eller lärarinnas öde. Det skulle bli trevligt under sådana förhållanden att vara folkskollärare i Sveriges land.

— Men är det inte ganska hårt att människor skola vara så fullkomligt ofria just på den punkt där det gäller deras barns lärare. Om de tycka illa om doktorn i distriktet så kunna de i de flesta fall söka en annan läkare, och om de inte gilla prästen så kunna de låta bli att gå i kyrkan. Men om de så avsky lärarinnan som pesten

BLOMSTER hälsningar

Kungl.

över hela jorden. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B-V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast
MALMSJO-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Fin vacker julpräglad innehållsrik skiftande värdefull billig

Jag ber att få varmt lyckönska. Kan aldrig tänka mig annat än att den kommer att bli efterfrågad och uppskattad av alla som under åratall gått och önskat sig en sådan.....

skriver

Kyrkoherden i Solna
Karl Ekman

om

Julhelg för svenska hem.

Häft. 1: 75, lärtband 3: 75.

Finnes i varje bokhandel. Provbild sändas gratis från Exp. av Julhelg, Jakobsbergsgat. 15, Sthlm

Det finns bara **ETI** säkert botemedel mot
Gikt, Reumatism, Ischias

radioaktiva vulkanslam. Tärning å 12 kr. eller kompress å 15 kr. räcker för hel kur. Finnes på apoteken eller mot postförskott franco från generaldepöten

LEANDER TEL.
Fleminggatan 20, Stockholm.

Färgad klädning

i ljus kulör ersätter ny. Utf. nu på 5 dagar. Norrköp. Kem. Tvätt o. Färgeri, Stockholm, 9 Hötorget, nedom Hallen.

GLORY TANDCRÈME

VÄLKOMNA JULGÅFVOR

SYBORD

SYSKRIN

SYKORGAR

SVETUIER

SAXETUIER

SAXAR

NÅLBÖCKER

NÅLDYNOR

PRESENTKORT

J. F. HOLTZ

H. M. Drottningens Hofleverantör

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8
STOCKHOLM

Alice Tegnér

10 sångduetter med piano.
"— en alldeles förtjusande sam-
ling."
"— en skatt åt vår ungdom."
SEELIG & C:o.

Hushålls- handskar

6—6½—7—7½—8
2: 50 paret, extra tjocka 3: — paret. Åderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toilett- o. tekniska artiklar 10% extra rab

Uppgiv mått

CITY.

Gratis katalog

Jakobsbergsg. 27, hörn, av Regeringsg.
Flemminggatan 13, mitt för Separator
Till landsorten mot postförskott.

När kända läkare
i 24,000 skriftliga
rekommendationer
uttala, att

Sanatogen

är ett tillförlitligt o. värdefullt styrke- o. nervnäringsmedel bör Ni icke betänka Eder, utan genast genomgå en Sanatogen-kur. Användes med förträffliga resultat för alla, som känna sig nerösa, trötta och blodfattiga

Fås på alla apotek, i färg- och kemikaliefärd från Kr. 2.20.

A.-B. Sanatogen,
Stockholm, Kungsgatan 59.
Ifyll och insänd bifogade kupong:

Sänd mig gratis och franko:
1) Sanatogenprov.
2) Broschyr om Sanatogen.

Namn;

Titel;

Adress;

så måste de ändå skicka sina barn till skolan. Kan man inte förstå att sådana förhållanden kunna göra folk desperata?

— Vad folk tar sig till i desperation brukar inte vara så särskilt klokt eller föredömligt.

— Det har jag heller inte sagt att skolstrejker är. Jag har bara sagt att de i mitt tycke inte äro så fullkomligt obegripliga som en hel del stadsbor mena. Jag kan så utmärkt förstå deras motiv.

— Men du menar väl inte att lärare och lärarinnor på landet skulle börja bli lekballar för opinionen bland folket i trakten, så att de också rent officiellt skulle bero av deras godtycke. Tro mig, de som inte falla i smaken, ha nog tillräckligt att utstå ändå.

— Jo, jag tycker det måtte finnas någon utväg att laga så att lärare och lärarinnor hamna i trakter där folket trivs med dem och där de kunna trivas bland folket. För det måtte ju vara förskräckligt att dag ut och dag in undervisa barn till föräldrar som stå i harnesk mot en själv. Jag tycker läraren eller lärarinnan i en trakt, där en skolstrejk härjat, skulle bönfälla försynen eller överstyrelsen eller vem det nu är som har makten att snarast möjligt skaffa henne en annan befattning. Och så pass mycket hänsyn till människorna det är fråga om kunde väl höga vederbörande ta att saken kunde ordnas. Du må gärna tala om pjosk! När det gäller sådant som föräldrar, barn och skola tror jag ändå aldrig på att man finner den bästa utvägen med att sätta hårt mot hårt.

— Men, snälla, det är ju just vad man gör genom skolstrejker! Det må väl vara att bruka våld.

— Javisst. Och därför menar jag att när man kommit så långt har situationen redan blivit hopplös. Då tjänar det ingenting till att försöka tvinga de ohörsamma på knä. Det enda förnuftiga vore väl att skilja parterna och låta dem börja om på ny bog.

— Och göra livet surt för nästa man på platsen.

— Det är det man skulle få se. Min tro är att mer än en gång skulle de nog inte ställa till bråk. Då finga de ju skenet emot sig. Och om eventuellt någon skuld vore på lärarens sida — man kanske kan våga anta att något sådant inte vore komplett uteslutet — så fick ju han också alla skäl att hålla sig i skinnet, när han kom till en ny plats. Varför skall man inte göra allt för att underlätta att de som inte trivas ihop komma från varandra?

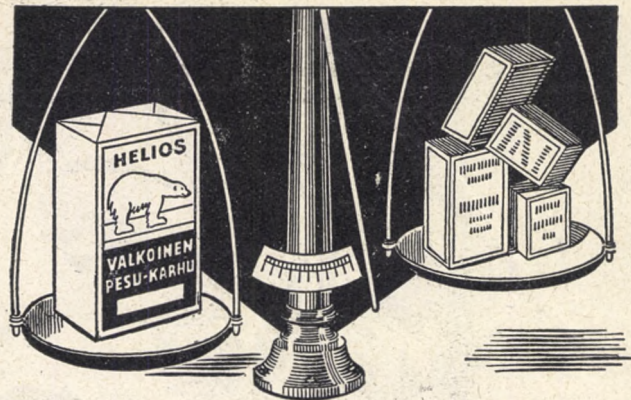
— Det anses inte så alldeles självklart — sade den ansvarsmedvetna. Det finns också något som heter samhällsintresse.

— Ja, suckade det ömma modershjärtat — och jag har märkt att det nästan alltid står stick i stäv mot individernas intresse. Jag undrar om jag någonsin skall hitta någon som kan tala om för mig varför det måste vara så. CLEMENTINE.

Scen och film.

En festkväll, fastän inte i feststil på programmet, utan i djupare bemärkelse var Operans senaste Carmen-föreställning, då den tyske dirigenten Leo Blech introducerades i Stockholm. Orkester och kör hade han givit nytt liv — man kan alltså säga att det bara var samma orkester och kör, som spelade och sjöngo såsom de gjort det så många gånger förr på otaliga Carmen-föreställningar. Leo Blech visade att en levande, stark personlighet på några få dagar kan ljuta nytt vin i gamla leglar.

Och en Carmen, som var utmärkt, även om hon blir än mera utmärkt vid jämförelsen med två av hennes senaste föregångerskor på Stockholmsoperan! Fru Gertrud Pålsson-Wettergrens sång ljöd friskare, mjukare och jämnare än förr och hennes Carmen var en tjugande företeelse full av grace och raffinerat koketteri, kanske endast alltför raffinerat. — Fröken Brita Hertzberg gav oss en flickaktig och fräsch Micaela med dito stämma.

Vita Tvättbjörn

är både byk- och tvättmedel.

I ett paket Vita Tvättbjörn finnas alla ämnen som behövas för att få en tvätt verkligt ren och bländvit.

Använd alltså vid tvätt enbart Tvättbjörn enligt bruksanvisningen — utan tillsats av andra tvättmedel såsom såpa, tvättvål, tvålpulver och lut.

Lägg i blöt i Tvättbjörnslösning och koka kläderna i samma eller ny lösning. Behandla tvätten för övrigt enligt bruksanvisningen, som finnes på varje paket.

Jämför sedan resultatet med den gamla tvättmetodens eller med det resultat Ni erhåller vid tvätt med andra tvättmedel.

Ni skall finna att Tvättbjörn tvättar bäst — att hans metod är enkel och effektiv — att han icke skadar kläderna och icke heller händerna samt att Vita Tvättbjörn är i användningen det billigaste.

Vita Tvättbjörn är ett vetenskapligt sammansatt, under flera år praktiskt utprovat byk- och tvättmedel.

Tillverkare:

Tekn. Fabriken Helios
A. Lindahl

Ständig kontrollant Fil. D:r Y. Dalström.

Ett vanskligt val

är julklappen åt herrarna. En flaska »4711» löser alla svårigheter. Den julklappen är fin, diskret, värdefull, angenäm, vacker och full av älsklig omtanke.

Presentlådor i olika storlekar.

Eleganta flaskor såväl större som mindre.

Den, som vid inköp vill spara sig förlust och förtret, begär alltid den äkta **4711** (blå-guldetikett) och tillbakavisar de talrika efterrapningarna.

4711 Eau de Cologne

vilket jag hittills fått $4\frac{1}{2}\%$ d. v. s. 540 kr., vilket jag deklarerat för, enär inga andra inkomster finnes. Jag får dock skatta, visserligen ej så högt, men dock kännbart, med den inkomst. Jag har ej nära anhöriga, men kapitalet är testamente på och vill jag endast "i nödfall" taga därav. Var nu god upplys mig, om jag, under dessa förhållanden är skatteskyldig eller kan jag klaga?

3) Var god lämna upplysning om *Bil-alfabetet*. Har visst stått förut men vilket nummer? Jag kan ej finna det.

Oviss prenumerant.

Svar: 1) Den Eder påförda skatten är nog riktig. Till de 540 kronor Ni uppger såsom inkomst av Edert kapital skall läggas 1/60 av hela kapitalet eller 200 kronor. Edert taxerade belopp blir sålunda 740 kronor. Är Ni så boende på en plats där ortsavdraget alltså är 600 kr., utgör det beskattningsbara beloppet av Edra tillgångar alltså 140 kronor.

3) Länsbokstäverna för automobiler: A, Stockholms stad; B, Stockholms län; C, Uppsala l.; D, Södermanlands l.; E, Östergötlands l.; F, Jönköpings l.; G, Kronobergs l.; H, Kalmar l.; I, Gotlands l.; K, Blekinge l.; L, Kristianstads l.; M, Malmöhus l.; N, Hallands l.; O, Göteborgs och Bohus l.; P, Älvsborgs l.; R, Skaraborgs l.; S, Värmlands l.; T, Örebro l.; U, Västmanlands l.; W, Kopparbergs l.; X, Gävleborgs l.; Y, Västernorrlands l.; Z, Jämtlands l.; AC, Västerbottens l.; BD, Norrbottens l.

Fråga 2 besvaras sedermera.

Rättelse: I svar på frågan 121 i Iduns Skönhetsinstitut, förra numret, förekommer ett föregående tryckfel. Där står *tråpera*, skall vara *tuåpera*, vilket härmed till rättelse meddelas.

FRÅGOR OCH SVAR

Om fukt i källare.

Fråga: 1) Huru förfara med fuktig och möjlig källare? Är det skadligt för matvarorna att sätta dit saltsyra?

2) Kan Idun ge något råd! Huru förvara äpplen på vintern?
H. R.

Svar: 1) Saltsyra drar visserligen åt sig fukt men skulle behövas i stora kvantiteter för att göra någon effekt i en källare och dessutom bli alltför dyrbart. Någon skada för matvaror åstadkommer den icke utan att den kommer i direkt beröring med dessa. — Det enda sättet är nog att lufta ordentligt och så mycket som möjligt utan att det blir för kallt. Den fuktiga luften måste få tillfälle att slippa ut, så att ej mögel uppstår. Nästa sommar bör ni ordentligt vädra ut er källare.

2) Äpplen förvaras varvtals i torvströ, helst omlindade med mjukt papper. Bäst i mörk, fukt- och frostfri källare.

Fråga: Huru lång tid anses numera normal till att efter studentexamen avlägga juris kand. ex?

Är det sant, att de nya sociallagarna förlängt och försvårat denna ex. med 1 eller 2 år, varför minst 6 år måste beräknas?

Undrande.

Svar: Den enligt studieplanen vid Stockholms Högskola beräknade tiden är alltså nio terminer d. v. s. fyra och ett halvt år. Men de senare årens ymniga "lagproduktion" har nog för de studerande medfört ett åtminstone kvantitativt ökat arbete, som i de flesta fall väl försvarar en studietid av fem år.

Iduns korrespondensklubb.

Finns det någon god, intelligent man, som skulle vilja byta tankar pr. brev under de långa vinterkvällarna med en helt vanlig kvinna, enkel och huslig, som älskar stilla hemliv, musik, litteratur, konst, resor. Skriv då strax till
Felicia.

Kanske finnes någon av Iduns läsarinor, som skulle vilja bli bekant med undertecknad i och för gemensam trevnad? Är 30-årig kontorsanställd tillhörande god familj och har god ekonomi.

Hittflyttad från landsorten har jag endast haft få bekanta här, och sedan de nu gift sig är jag ganska ensam. Är mycket road av promenader, bridge, teater och bio, och härtill skulle jag gärna vilja ha sällskap.
Inflyttad från landsorten.

JURIDISKA FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga: En man och hans hustru leva tillsammans i ett barnlöst äktenskap. Mannen är sjuklig. Mannen har fem syskon. Hans mor dog i juni månad 1918 men hans fader lever. Vid bouppteckningen efter modern lämnade barnen skriftligt medgivande (något slags testamente, som lagförts inför domstol, och varit står angivet, att det är sex barn, som ärva modern) att fadern får leva i orubbade bo och även använda av barnens arvsdel, i händelse han skulle leva så länge, att hans egen arvsdel icke räcker till hans uppehälle. Frågas nu: Om sonen dör före fadern, får sonens hustru då ärva sonens inestående modersarv, när fadern dör? Eller kan sonen genom äktenskapsförord bestämma, att hans inestående modersarv skall

tillfalla hans hustru, när fadern dör?
Fru Tg.

Svar: I förevarande fall torde hustrun vid faderns död, därest sonen tidigare avlidit, erhålla tre fjärdedelar av vad som då finnes kvar utav sonens modersarv. Detta tillfaller henne i verkligheten redan vid sonen-makens död dels såsom giftorätt, dels såsom lagenligt arv efter honom, men hon kan ej disponera över det förrän vid faderns död. Sonen kan dessutom genom testamente bestämma, att hela hans behållna modersarv skall tillfalla hans hustru.

Fråga: Får en person gifta sig med sin fosterdotter och vad ålder skall flickan hava uppnått?
Frågväs.

Svar: Ja, ett dylikt äktenskap är tillåtet utan vidare därest det gäller ett vanligt fosterbarnsförhållande. Är kvinnan däremot adopterad enl. vår lags bestämmelser efter 1917 måste först adoptionsförhållandet av domstol hävas, vilket kan ske efter viss

ansökan därom. Kvinnan skall som eljest hava uppnått 18 år.

Fråga: Huru ställa sig skatteförhållandena i Stockholm, Djursholm, Saltsjöbaden och Äppelvik? Om man är anställd i Sthlm och har sina inkomster där utan att driva egen rörelse men bor t. ex. i Djursholm, skattar man då uteslutande där? Huru stora äro hyrorna på nämnda platser, jämfört med dem i Sthlm?
Norrländska i Sthlm.

Svar: Kommunalskatten utgår (1925) pr 100 kr. inkomst i Stockholm och Äppelvik med 5,63 i Djursholm med 4,30 samt i Saltsjöbaden med 4,43. — För inkomst av tjänst eller anställning skattar vi endast där ni är bosatt. — Hyrorna i Äppelvik ställa sig något billigare än i Stockholm, i Djursholm och Saltsjöbaden åter något lägre än i Äppelvik.

Fråga: 1) Huru stor är lägsta beskattningsbara inkomst? Är det icke 600 kronor? Jag är ägare till ett kapital på 12,000 kr., på

Om Ni vill hushålla

köp då CARNEGIE PORTER

å kvartbuteljer. En kvartbutelj är precis ett glas.
Stärkande för svaga och blodfattiga.

När Ni dekorerar julbordet bör Ni komma ihåg nyheten

Rydboholms julbordlöpare

I mönster och färger är den lik de traditionella pappersbordlöparna, men skiljer sig från dessa däri-genom, att de tecknats av framstående svenska konstnärer, att de tryckts å bomullscreton i stället för crepe-papper samt att de äro färgäkt. De kunna tvättas och användas från år till år.
Spiller Ni på Rydboholms julbordlöpare, så färgar Ni ej ned den underliggande vita linneduken. Rydboholms julbordlöpare säljes metervis, varför Ni lätt kan få en löpare, som passar vilket bord som helst.

Rydboholms Julbordlöpare är en lämplig julklapp för utomlands boende svenskar.

Tillv.: RYDBOOLMS A.-B. RYDBOOLM

Beyers Handarbetsböcker

rikt illustrerade, giva noggrann undervisning och äro de lärrikaste för allt broderi och handarbete. Frivolitetsböcker, Filét-, Knypplings-, Korsstygn-, Hålsöms-, Macramé-, Monogram-, Kulört- och Vitbroderi-, Virknings- och Stäckningsböcker m. fl. Pris kr. 1:75 pr st. Små mönsterböcker 25 öre.
Finnes hos alla väl-sort. bokhandlare och tapissieraffärer.

Förlag: A.-B. O. Oehlenschlägers Eftr., Malmö.

Är det omodernt att gå arm i arm?

Fråga: Jag är upprest till Sthlm för att gå igenom en kurs och då går jag varje middag och möter min fästman. Jag tycker naturligtvis om att hålla min fästman under armen men jag är rädd att verka efterbliven och kanske

Tandkötsfickor, tandborste, tänder

hållas bäst rena med

Dentosal,

som löser sig i vatten och saliv och till följd härav försvinner, sedan den gjort sin tjänst. Varmot andra tandpaster endast uppsamlas och kvarstanna i mellanrummen. Genom användandet av dylika olösliga och kläbbiga tandpaster utsätter Ni er för faran att borsta den beläggning, som sitter på tandytorna, tillsammans med dessa skadliga pastor in i mellanrummen och där befördra uppkomsten av både caries (hål i tänderna) och alveolar-pyorrhe (infektionshärdar i tandkötsfickorna, varigenom tänderna så småningom lossna).

Pasta pr tub, vanl. storlek 75 öre
Pasta pr tub, 3 ggr vanlig storlek 2 kr.
Pulver pr ask (aluminium) 75 öre.

En vetenskapens triumf.

Som genom ett trollslag försvinna en börjande förkylning, den svåraste huvudvärk liksom reumatiska och andra nervsmärtor efter intagandet av ett par Globoid-tabletter.

Sådan kraftig verkan till lindring och bot ha dessa tabletter, som gott kunna betecknas som en vetenskapens triumf.

Och ändock ha de ej den minsta menliga inverkan på hjärta och mage. De äro absolut ofarliga.

Globoid-tabletterna, som äro smakfria och genom sin ovala form lätta att intaga, erhållas (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska. Varje tablett kan längs en skåra i densamma lätt brytas i halvtabletter, t. ex. vid dosering för barn.

GLOBOID

Kom ihåg, att för söndersprucken och kylid hy är LEDOLINSALVAN bäst. Finnes i alla affärer. Tekn. Fabr. Ledolin, Sthlm. Rt. 26 62

NYHET
för borttagande av överflödig fetma.
Effektiv! Utvärtes medel! Inga olägenheter! Låg kostnad! Resultat garanteras!
Prospekt och upplysningar gratis.
KEM. TEKN. FABR. STJERNAN, Ävd. 2, HALMSTAD.

"lantlig" ty jag se ingen annan som gör det. Hör det möjligen även i yttre mätto samman med kvinnans frigörelse? Vad säga Sthlmskorna om denna lilla detalj. Är armkroken stadd på avskrivning?
Lisa.

Svar: Lisa behöver nog inte ha Martas bekymmer. Är man ung och rar kan man lugnt låta världen se detta vackra intyg på kärlekslycka. Tids nog får man se kontrahenterna vandra stela och korrekta och tämligen likgiltiga för varann.

Täckstickning.

Fråga: Vore tacksam få veta huru jag bäst och billigast skall sy ett vadderat täcke av bomulls-foulard, lika på båda sidorna. Jag har ingen stickbåge ej heller plats för densamma. Kan man ej sy täcket på symaskin och då tunn

Är absolut ööverträffad och säljes överallt.

vadd? Kan man inte träckla tätt på bägge sidor samt sy raka ränder i rutor? Vill sy det själv, ty då vet jag att det blir ren vadd och betydligt billigare.
En praktisk husmor.

Svar: Det går nog att sticka täcket på maskin, i synnerhet om det är tunn vadd. Svårigheten är att få vadden jämnt utbredd och tyget påtråcklat när man ej har täckbåge. Det blir att lägga tyget

Om Ni

tager ett paket av Barnängens Björn-Tvättpulver och jämför detta med ett perborat-baltigt tvättpulver, av de i marknaden mest förekommande, skall Ni finna:

- 1) att lukten är påfallande angenäm å Barnängens Björn-Tvättpulver såväl i paketet som under tvättning samt hos kläderna och i linneskåpet,
- 2) att vithetsgraden blir större hos Eder tvätt vid användning av Barnängens Björn-Tvättpulver.
- 3) att denna vita tvätt erhållits vid ett minimum av arbete.

Barnängens BJÖRN-TVÄTT-PULVER

(Perborat-fritt)

SPELKORT

tecknade av
OLLE HJORTZBERG
och EINAR NERMAN
Marknadens förnämsta.

Det bästa vetemjölet

MALMÖ BEST PATENT

Malmö Stora Malskvarn

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

ÄKTA SALT-GURKOR

av
Fru Eugenie Kahns
prisbelönda inläggning
från 23/11 i marknaden.

Order emottågas av
ERIK KAHN
Skeppsbron 20, Stockholm
Tel. 120. Kontorstid 9-3.
Alla upplysningar om pris, kärlostorlek m. m. lämnas beredvilligt.

Palace Hotel med dess kontinentala matsal, inbjudande thesalong och populära lunchrum rekommenderas till ärade gäster och resande. Inneh. Judith Karlander.
GÖTEBORG

ADA Spegelblanka Diskbänkar
Ada-Zinkglans, godkänt av Husm. provkök torde vara det bästa specialputsmedel för Diskbänkar som nu finnes i marknaden — zinken blir helt enkelt spegelblank. Då det även säljes synnerligen billigt, tillråda vi Köp — "ADA".

Köp

Gislaveds

GALOSCHER!

I parti hos

Akt.-Bol. Nordisk Skoindustri,
Stockholm.

SIMON-GREMEN

CREME SIMON

är varken torr eller fet, men av en enastående mjukhet, en nödvändig förutsättning för att verkligen intränga i hudens porer och borttaga ansiktets och händernas defekter i stället för att dölja dem. Vintertid skyddar den epidermet mot kyla och rå luft.

RISPUDER & TVÅL SIMON.

Fyrtornets Konserver

för smörgäsbordet rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås. FYRTORNETS SARDINER, KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja. APTITBITAR, VINGASILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta kvalitet. Tillsä att "Fyrtornet" finnes.

Ett pärlande skraft

förlorar sin tjusning om tänderna äro vanvårdade. Uppehåll tändernas styrka o. glans med

Radiolit-Tandcrème

Två tuber franco från tillv. Apot. R. CONRADSON, Normaling. Kontor och lager i Stockholm, Kungsg. 35. Tel. 1527.

AKTA VALNÖTSDEKOKT

Gammal, ypperlig huskur mot grått och missfärgat hår är effektiv — oskadlig. Pris pr flaska 3:50 + emballage och porto. Tillverkas av Leg. apotekaren Fru S. Hellström. Uppsalagatan 11, 1 tr., Stockholm. Tel Vasa 14627.

Den bästa bröst-tabletten är
Enköpings
Bröst-
Tablett

Bekvämt
Förpackn.
i hållbar tub.
Pris 25 öre.
A.-B. Enköpings-
Tabletter, Örebro,
Tel. 144.

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

Den omtänksamma
Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Tel. Drottningholm 20 och 190

gen och även sitta ute, då ni kommer in i varmare luftstreck. För passagerare på 1:sta klass fordras omklädning till middagen, alltså ett par sällskapsdräkter. För vistelsen i Californien har ni behov av sommarkläder och lätta sällskapsklänningar, och ni kommer att delta i sällskapslivet.

Det är billigare att skaffa kläder här än i U. S. A.

Tryckfråga.

Fråga: Vart skall jag vända mig för att få ett helark billigt tryckt i ungefär 100 exemplar? Kan det ske anonymt? Undrande.

Svar: Till vilket tryckeri som helst. Vad priset beträffar hålla de ungefär samma överallt, men man kan ju ackordera.

Om ni ej önskar säga ert namn, får ni erlagga betalningen i förskott och själv avhämta trycket.

Mjuka kängor m. m.

Fråga: 1) Bra tacksam få veta var i Stockholm man kan köpa små (nr: 34 à 35) fina, mjuka damkängor.

Har under de sista åren förgäves sökt komma över dylika. Det enda som finns att få är flickkängor och de äro i regel ej lämpliga för äldre damer.

2) Beder om adr. på ett enkelt, billigt pensionat nära Stockholm och lämpligt för äldre personer.

Gammal dam.

Svar: 1) Så små nummer är inte så lätt att få, i synnerhet om kängorna skola vara mycket mjuka. Om ni ej finner det ni önskar i någon av de större skoaffärerna, är det ingen annan råd än att beställa efter mått hos en skicklig skomakare. Då kan man få det efter önskan.

2) På Lidingön finnas flera pensionat och vilohem, bl. a. Astrea, Lidingö villastad. I Södertälje kunna fru Lindbergs pensionat och Pensionat Fridhem rekommenderas.

Toalettfrågor.

Fråga: 1) Anses det, som sig bör, att i Sthlm (nu i vinter) gå klädd i lägskor med rågummisulor samt kulörta vristsvärmare?

2) Äger vita sidenpumps, kunna dessa färgas svarta eller klädas över med svart siden. Ersätta de i så fall lack-pumps eller äro sidenkor alltför omodernt?

Fröken X.

Svar: 1) Om ni inte fryser kan ni mycket väl använda sådan fotbeklädnad.

2) Att färga skorna går ej för sig, men de kunna klädas över med svart atlas eller dylikt och användas som inneskor. Svarta sidenkor förekomma fast ej så allmänt som lackskor.

Telegram.

Fråga: Då en väninna till mig gifter sig, och jag ämnar sända telegram, skall detta då vara undertecknat även av min man, som inte känner varken brud eller brudgum, jag endast bruder?

Gammal prenumerant.

Svar: I den saken kan ni göra alldeles som ni tycker, antingen underteckna ensam eller tillika med er mans namn.

"Bes."

Fråga: Då undertecknad läste i senaste nummer om fotogenappa-

UPPRING

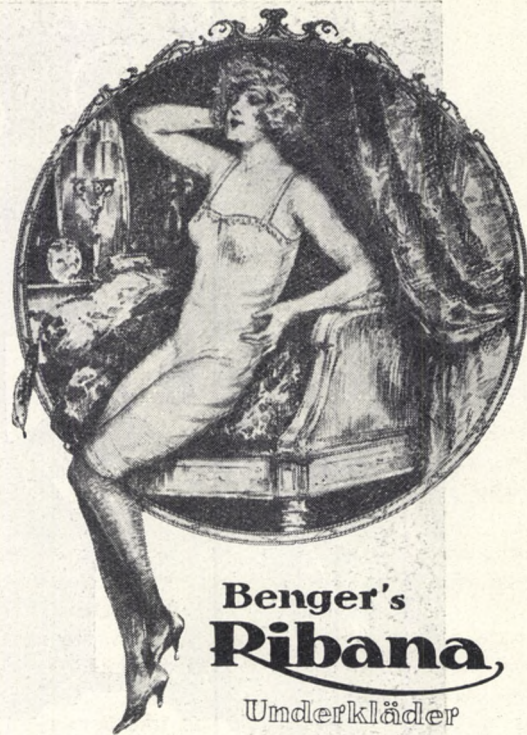
Norr 16 02 eller

Norr 61 47

och prenumerera på

IDUN 1926

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Benger's Ribana

Underkläder

äro eleganta och praktiska samt synnerligen elastiska, varigenom de alltid bibehålla sin ursprungliga form även efter tvätt.

Familje-serien Nr 5.

Min tvål

är naturligtvis skönhetsvålen
Florodol, som blivit mig omistlig
vid hudvården. Med den har jag lyckats
förebygga alla skönhetsfel i hyn, och varje
användande av densamma skänker som
intet annat en oförliknelig känsla av
friskhet och behag.

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvålen

bevarar hyn frisk och ren.

Pris Kr. 1: — pr st.

Parfymeri Flora, Gäfle. H. M. Konungens Hovleverantör.

Kontrollant: Fil. D:r Sten Tydén.

RUNA

PÅ VARJE
JULBORD

R. D. o.

RUNA — Svea smörblandade margariner — kostar kr. 1.25
pr ½ kg. och tillverkas av Nya Margarin A/B Svea.

Gütermann's

Sylfilke

raten "Bes" beder jag härmed få veta, på vad sätt man sköter "Bes", så att den ej osar såsom de göra och vad sorts fotogen skall användas.

En som nyligen köpt en.

Svar: Apparaten osar ej, om vecken varje dag putsas av med en liten metallborste eller i brist därav med ett mjukt papper. Så ser man till att lågan varken är för hög eller för låg. Os uppstår när vecken är för mycket nedskruvad. Vanlig fotogen användes.

Londonvistelse.

Fråga: Vore tacksam om Idun kunde ge mig namn och adress på någon trevlig familj i London eller dess närhet där tvenne unga flickor kunde erhålla pension samt undervisning i engelska språket?

Inga 18 år.

Svar: I London: Mrs Shepherd, 42 Oakhill road, Putney, London S. W.

Invid London: Mrs Murray, 37 Montague road, Richmond.

Talfel.

Fråga: Jag har en 9-års gosse som stammar. Har hört att en dam, som själv lidit av samma talfel, men blivit botad, erbjudit sig att taga hand om stammande, för att lära bort denna metod. Skulle Idun vilja vara vänlig giva närmare upplysningar?

Pojkens mamma.

Svar: Fru Hanna Kamke, Röda Bergsgatan 11, Stockholm, behandlar stamning och andra talfel.

Bokfrågor.

Frågor: 1) Har D:r Söderhjelm's "Unga träd" samlad av följetongen t. o. m. sid. 248 (nr 25 av Idun). De andra har jag slarvat bort. Kan jag från red. erhålla de rest. och vad kostar de?

2) Vill gärna ha en av Bo Bergmans diktsamlingar. Vilken bör jag först skaffa och vad är priset. Vad kostar Karlfelts "Fridolins sånger" och "F. visor" ävenså Rydbergs dikter och Thackerays "Vanity Fair". Finnes dessa utgivna på Bonniers förlag? H.

Svar: 1) De nummer som fattas rekvireras från Iduns expedition. Ordinarie lösnummerpris.

2) Bo Bergmans Valda dikter, Bonniers förlag, pris inbunden kr. 11:50.

Karlfelts Fridolins Visor, 3:50. Fridolins Lustgård (sånger) 3:50 — Wahlström & Widstrands förlag.

Viktor Rydbergs Samlade dikter, Bonniers förlag, pris 5:50.

Vanity Fair (Världsmarknaden på svenska) är utgiven på Bonniers förlag och kostar 3 kr.

Hushållsfrågor.

Fråga: Eftersom Idun alltid har goda råd att giva vill jag nu också be om ett sådant. Min man och jag ha nämligen börjat en liten ordväxling om hushållspengar, huru mycket som bör räcka, och vi äro av olika meningar. Vi äro endast två personer, ha ett vanligt tjänstemannahem och enkel husmanskost. Tre mål om dagen nämligen frukost (gröt och ägg) lunch och middag med två rätter. Vad bör det kosta i veckan? Ville även veta vad en tvätt brukar gå på som göres hemma med en dags tvätthjälp. Kan Idun giva ett "förslag" vore jag så tacksam.

Nygift fru.

Svar: Nog borde c:a 50 kr. i veckan vara tillräckligt under de förhållanden ni beskriver. Men mycket beror på vilken ort ni bebor samt på en del andra omständigheter.

Den tvätt man kan hinna på en dag med både sköljning och hängning är ju ej vidare stor. Tvätthjälpen kostar efter Stockholmsberäkning 5 kr. med maten, och så tillkommer bränsle samt för ett par kronor såpa och tvättmedel. Alltså omkr. 8 kr. Strykning och mangling äro då ej inberäknade.

LUCKS UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

4:50 PER KG

PAKET
nr. 7. 200 72
FRAKTFRETT 2 ½ KG. 11:25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

Dennison's
utgiver åter i år en
JULBOK
full av nya förslag till juldekoration i skolan, hemmet, butiken eller festsalen.
Skriv efter Edert exemplar i dag, som Ni får
GRATIS

Dennison Manufacturing Co. A/B
Vesterbrogade 4A Afd. 17
Köpenhamn B.

Dennison's JULBOK rekvireras
Namn:
Adress:
Postadress:
Min pappershandlare är: (KOM IHÅG ATT FYLLA I DENNA RAD)

BECHSTEIN

FLYGLAR PIANINON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG. 25 B

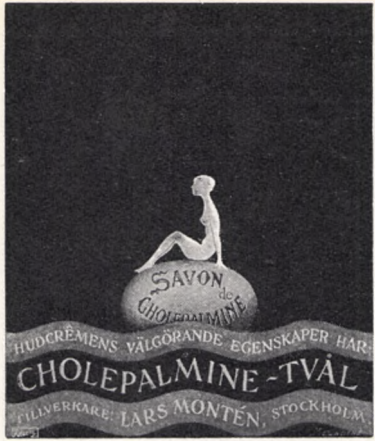
Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

En människas ansikte

betyder hennes ungdom, kännetecknar hennes art. Överallt i affärs- eller privatlivet står det i förgrunden, blir iakttaget. Därför bör man just nedlägga särskild omsorg på ansiktets vård. Det enklaste och naturligaste medlet är och förblir: *Kejsar-Borax*, som endast säljes garanterad ren i de bekanta röda askarna — alltså aldrig lös — med skyddsmärket: knäböjande kvinnogestalt, av *Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.*

LÄSARINNORNAS SPALT

FRAGOR.

Finns någon bland Iduns alltid så hjälpsamma läsarinor som kan ge råd i nedanstående förfrågan? Vad skall en ung ex. sjukgymnast med flerårig praktik och erkänt skicklig i massage taga sig till för att kunna försörja sig?

Hon har på alla sätt försökt få arbete men det tycks vara omöjligt. Hon tillhör ej dem som kunna armbåga sig fram eller på andras bekostnad nå egna fördelar. Finns det ingen läkare som kunde använda hennes arbetsförmåga? Hon är uthållig i arbetet och ser bra ut samt mycket sympatisk och fin och av mycket god familj. Hon har också genomgått Elisabeth Östmans Husmodersskola m. m.

Räck henne en hjälpsam hand I goda människors beder en

Gammal tant.

Finns det någon av Eder bättre lottade som skulle kunna ha någon nytta av en 17 års flicka, rätt så händig med litet av varje i ett hem förekommande göromål.

Hennes gång är ej så vacker, men hon är fullt arbetsförmågig och frisk. Skulle någon reflektera vore ingen tacksammare än

En som gärna vill arbeta.

Har varit klen och är nu anbefalld att vistas i Dalarnes luft. Då min sjukdom bragte mig i misär fick jag av min moster "låna" en liten stuga som ligger vid bilväg och där har jag i sommar haft försäljning av kaffe, bröd, läskedrycker o. s. v. Mitt arbete har givit mig krafter och levnadsmod och hopp om bättre tider.

Stugan skulle jag få bebo fritt med hänsyn till min medellöshet. Nu kommer min moster och begär (även retroaktivt) 50 kr. i månaden för stugan. Något kontrakt finnes icke och om jag ej betalar så står jag där alldeles hjälplös plus de inventarier (servis o. d.) som jag i sommar köpt under hand. Kan jag betala 50 kr. i månaden så borde jag även kunna taga ett lån och bygga en egen liten kaffestuga samt amortera lånet i stället för att betala oskälig hyra? Har livförsäkring på 1,000 kr. samt inventarier för ungefär 500 kr. Hur skall jag få ett lån på 1,000 kr. mot denna säkerhet?

Har köpt ett stenrös på ungefär 10 meter i omkrets, tänkte sedan bygga av bräder med sågspånsfyllning och göra så trevligt jag får möjlighet till. Vart skall jag vända mig? *Fru Elna.*

Idun låter frågan gå vidare till läsekretsen. Någon retroaktiv betalning kan mostern icke lagenligt göra anspråk på, för så vitt hon icke kan förete skriftligt avtal därom. Men naturligtvis är hon oförhindrad att från nu och framdeles göra sina krav gällande.

BREVLÅDA

Obemedlad torde först insända namn och adress för att uppgiften må kunna kontrolleras.

Felicia. Uppgiv namn och adress som bevaras å tidningen för översändande av svar till Eder. Naturligtvis får man korrespondera inkognito.

Begär Upplysningar! Några nystan Furida, samt några få timmars vanlig stickning är allt, som behövs för att skaffa lillan en förtjusande julklapp. I närmaste garn—eller trikåaffär erhåller Ni gratis färgkarta å Furida garn jämte illustrerad beskrivning på, hur denna lilla näpna klädning skall tillverkas. Generalagent för Sverige: Carl A. F. Grass, Kungsgatan 54, Stockholm. Generalagent för Finland: Sven Malmström, Mikaelsgatan 5, Helsingfors.

En förtjusande liten klädning till Julen

Här ser Ni det nyaste för barnen—en svandunsmjuk Furida klädning, som kommer att förvandla baby—alldeles som Askungen—till en liten prinsessa.

Ett förtjusande mjukt litet plagg, lätt att åstadkomma.

Vanlig stickning helt enkelt, enligt beskrivning, som vi med nöje kostnadsfritt tillhandahålla, och när plagget är färdigt, skaka det framför brasan, så kommer luggen upp och det blir som skinn.

Furida garnet är spunnet av Angora kaninens silkeslena ull. Det är förtjusande till barnkläder eller såsom garnering å jumpers och klädningar.

Skaffa Eder Furida från närmaste garnaffär och börja redan nu med den bästa julklapp, Ni någonsin givit.

FURIDA

Garnet spunnet av Angora ull

Tillverkare: Derwent Mills Ltd., Matlock, England.

Böcker köpas billigast hos Björck & Börjesson

Ifyll och insänd nedanstående:

Från Björck & Börjesson, Drottninggatan 62, Stockholm, rekviderar under tecknad att sändas gratis och franko katalog n:r 208, upptagande 1,500 olika böcker till nedsatta priser.

Namn:

Titel:

Adress:

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Nyhet

Divi-Hudcrème-Tvål

är en ny tvål som Ni skall finna utomordentligt behaglig och uppriskande—en verklig hudförsköningstvål, vars ypperliga egenskaper ådagalagts genom ingående praktiska försök. Det låga priset—75 öre—är motiv nog för att Ni skall pröva den, och om Ni finner den bra, alltid använda den.

M. Zadig's

Pris 75 öre.

Fråga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon, som är lämplig.

Mademoiselle X.

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla främmande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefatvålen. Den är mild och behaglig med kraftigt löddringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden. *Hudspecialist. (Annons.)*

Astra-Maltos

välsmakande, lättsmält näringsmedel för barn, digivande mödrar och konvalescenter. Förordas av läkare. 1/1 burk Kr. 3:25 1/2 " " 2:— Hushållsförpackningar kr. 5:— Försäljes å apotek, tekn. och speceriaffärer.

IDUNS

telefonnummer

Norr 16 02

„ 61 47

för prenumeration 1926

Mors hjälpreda, familjens unga dotter, vet av egen erfarenhet att intet går upp emot Viking Skokräm för skodonens snabba ans och rätta vård. Viking ger nämligen högsta glans på kortaste tid med minsta arbete.

Viking

Industri A.-B. Viking, Örebro.

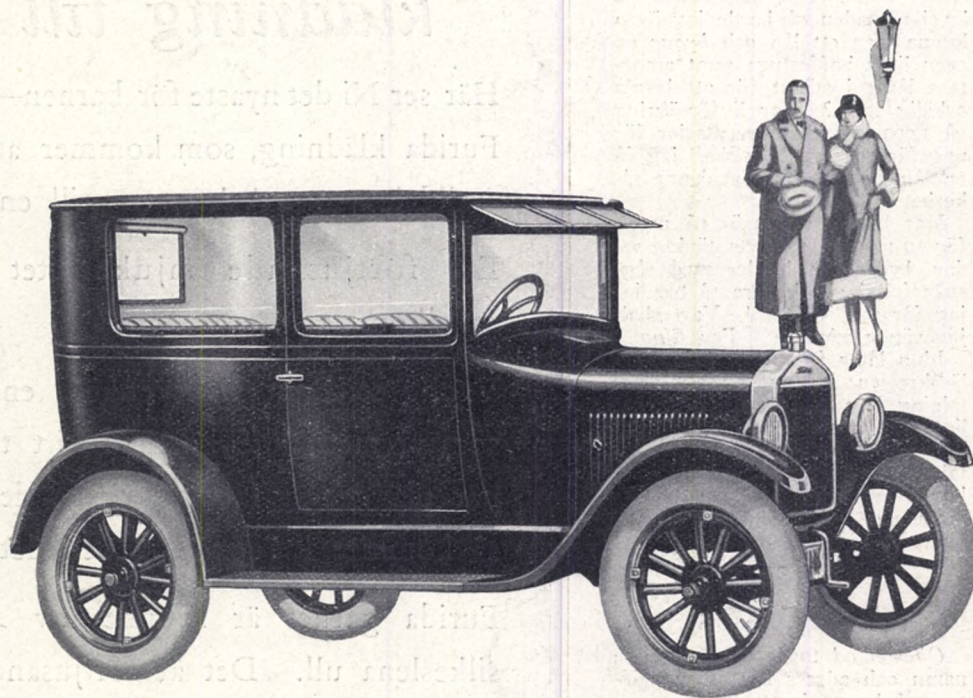
Makaronipudding med fisk

(för 6 pers.).

150 gr. svenska makaroner, 1½ lit. vatten, ½ msk. salt (8 gr.), ½ lit. buljong, 150 gr. kokt, kall fisk (rester), 50 gr. riven ost, 50 gr. smör.

Till fatet: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna förvällas hastigt i kokande, saltat vatten och få sedan koka färdiga i buljong. Då de äro mjuka, upphållas de i durkslag, och få rinna av. — Fisken raspas med gaffel och befrias från alla ben. — Ett eldfast fat smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Härpå lägges först ett varv makaroner, så ett lager med fisk, överströdd med litet riven ost, och litet smörflockar här och där, så åter ett varv med makaroner o. s. v. Det översta lagret skall vara makaroner och däröver strös litet stötta skorpor sammanblandade med riven ost. Litet smör lägges i flockar ovanpå, och fatet insättes i god ugnsvärme för att gratineras 15—20 min.

Nya, eleganta linjer ökad komfort

karakterisera Ford Tudor Sedan. Ni är välkommen in till Eder närmaste auktoriserade Ford-försäljare, som med nöje står till tjänst med att visa Eder alla de förbättringar, vilka i övrigt vidtagits å Ford-vagnen. Sätt Er upp i Tudor Sedan och kör den — Ni märker genast dess nya köregenskaper: en bekväm körställning, lättare manövrering, mjuk, men effektiv bromsning, större lättstyrdhet. Den äger samma pålitlighet och samma driftsekonomi, som alltid varit utmärkande för Ford-vagnen.

Tudor Sedan är en julklapp, som Ni själv och hela Eder familj har den största nytta och glädje av under hela året. Se den — kör den — köp den!

Pris Kr. 3,230: — inklusive gummiskatt och självstart, fritt Stockholm, Göteborg, Malmö, exkl. leveranskostnader.

Ford
TUDOR SEDAN